

Приложение
к приказу Министерства образования
и науки Кыргызской Республики
от «21» 2021 г.

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ СТАНДАРТ
ВЫСШЕГО ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Направление 570029 Социально-культурная деятельность

Квалификационная степень: Менеджмент социально-культурной
деятельности

Квалификация: Специалист

1. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1. Настоящий Государственный образовательный стандарт по специальности **570029 Социально-культурная деятельность** высшего профессионального образования разработан уполномоченным государственным органом в области образования Кыргызской Республики в соответствии с Законом "Об образовании" и иными нормативными правовыми актами Кыргызской Республики в области образования и утверждён в порядке, определённом Кабинетом Министров Кыргызской Республики.

Выполнение настоящего Государственного образовательного стандарта является обязательным для всех вузов, реализующих профессиональные образовательные программы по подготовке специалистов, независимо от форм собственности и ведомственной принадлежности.

1.2. Термины, определения, обозначения, сокращения

В настоящем Государственном образовательном стандарте высшего профессионального образования используются термины и определения в соответствии с Законом Кыргызской Республики "Об образовании" и международными договорами в сфере высшего профессионального образования, вступившими в силу в установленном законом порядке, участницей которых является Кыргызская Республика:

- основная образовательная программа - совокупность учебно-методической документации, регламентирующей цели, ожидаемые результаты, содержание и организацию реализации образовательного процесса по соответствующему направлению подготовки;
- направление подготовки - совокупность образовательных программ для подготовки кадров с высшим профессиональным образованием различных профилей, интегрируемых на основании общности фундаментальной подготовки;
- профиль - направленность основной образовательной программы на конкретный вид и (или) объект профессиональной деятельности;
- компетенция - заранее заданное социальное требование (норма) к образовательной подготовке ученика (обучаемого), необходимой для его эффективной продуктивной деятельности в определенной сфере;
- кредит - условная мера трудоемкости основной профессиональной образовательной программы;
- результаты обучения - компетенции, приобретенные в результате обучения по основной образовательной программе модулю.
- общенаучные компетенции - представляют собой характеристики, являющиеся общими для всех (или большинства) видов профессиональной деятельности: способность к обучению, анализу и синтезу и т.д.;
- инструментальные компетенции - включают когнитивные способности, способность понимать и использовать идеи и соображения; методологические способности, способность понимать и управлять окружающей средой, организовывать время, выстраивать стратегии обучения, принятия решений и разрешения проблем; технологические умения, умения, связанные с использованием техники, компьютерные навыки и способности информационного управления; лингвистические умения, коммуникативные компетенции;

- социально-личностные и общекультурные компетенции - индивидуальные способности, связанные с умением выражать чувства и отношения, критическим осмыслением и способностью к самокритике, а также социальные навыки, связанные с процессами социального взаимодействия и сотрудничества, умением работать в группах, принимать социальные и этические обязательства;
- профессиональный стандарт – основополагающий документ, определяющий в рамках конкретного вида профессиональной деятельности требования к ее содержанию и качеству и описывающий качественный уровень квалификации сотрудника, которому тот обязан соответствовать, чтобы по праву занимать свое место в штате любой организации, вне зависимости от рода ее деятельности.

1.3. Сокращения и обозначения:

В настоящем Государственном образовательном стандарте используются следующие сокращения:

- ГОС** - Государственный образовательный стандарт;
- ВПО** - высшее профессиональное образование;
- ООП** - основная образовательная программа;
- УМО** - учебно-методические объединения;
- ЦД ООП** - цикл дисциплин основной образовательной программы;
- ОК** - общенаучные компетенции;
- ИК** - инструментальные компетенции;
- ПК** - профессиональные компетенции;
- СЛК** - социально-личностные и общекультурные компетенции.

2. Область применения

2.1. Настоящий Государственный образовательный стандарт высшего профессионального образования (далее - ГОС ВПО) представляет собой совокупность норм, правил и требований, обязательных при реализации ООП по специальности **570029 Социально-культурная деятельность** является основанием для разработки учебной и организационно-методической документации, оценки качества освоения основных образовательных программ высшего профессионального образования всеми образовательными организациями высшего профессионального образования (далее - вузы) независимо от их организационно-правовых форм, имеющих лицензию или государственную аккредитацию (аттестацию) на территории Кыргызской Республики.

2.2. Основными пользователями настоящего ГОС ВПО по специальности **570029 Социально-культурная деятельность** являются:

- администрация и научно-педагогический (профессорско-преподавательский состав, научные сотрудники) состав вузов, ответственные в своих вузах за разработку, эффективную реализацию и обновление основных профессиональных образовательных программ с учетом достижений науки, техники и социальной сферы по данному направлению и уровню подготовки;
- студенты, ответственные за эффективную реализацию своей учебной деятельности по освоению основной образовательной программы вуза по данному направлению подготовки;
- объединения специалистов и работодателей в соответствующей сфере профессиональной деятельности;
- учебно-методические объединения и советы, обеспечивающие разработку основных образовательных программ по поручению центрального государственного органа исполнительной власти в сфере образования Кыргызской Республики;
- государственные органы исполнительной власти, обеспечивающие финансирование высшего профессионального образования;
- уполномоченные государственные органы исполнительной власти,

обеспечивающие контроль за соблюдением законодательства в системе высшего профессионального образования, осуществляющие аттестацию, аккредитацию и контроль качества в сфере высшего профессионального образования;

- аккредитационные агентства, осуществляющие аккредитацию образовательных программ и организаций.

2.3. Требования к уровню подготовленности абитуриентов.

2.3.1. Уровень образования абитуриента, претендующего на получение высшего профессионального образования с присвоением квалификации "специалист"- должен быть не ниже среднего (полного) общего образования или же среднее специальное профессиональное образование; или высшее специальное образование при условии владения абитуриентом объемом знаний, умений и навыков, соответствующих требованиям к выпускнику образовательных учреждений в области искусства.

2.3.2. Абитуриент должен иметь документ государственного образца о среднем (полном) общем образовании, или об окончании среднего профессионального учебного заведения или начального профессионального учебного заведения, имеющего право выдачи аттестата о среднем (полном) общем образовании, или высшем профессиональном образовании.

3. Общая характеристика специальности

3.1. В Кыргызской Республике по специальности **570029 Социально-культурная деятельность** реализуется ООП ВПО по отдельным специальностям.

Выпускникам вузов, полностью освоившим ООП ВПО по специальности и успешно прошедшим государственную итоговую аттестацию в установленном порядке, выдается диплом о высшем профессиональном образовании с присвоением квалификации "специалист".

Профиля ООП ВПО в рамках специальности определяются вузом на основе отраслевых/секторальных рамок квалификаций (при наличии).

3.2. Нормативный срок освоения ООП ВПО по специальности **570029 Социально-культурная деятельность** на базе: - среднего общего и специализированного музыкального образования; или среднего специального профессионального образования; или высшего специального образования при очной форме обучения составляет не менее 5 лет.

Сроки освоения ООП ВПО по специальности по очно-заочной (вечерней) и заочной формам обучения, а также в случае сочетания различных форм обучения и использования дистанционных образовательных технологий, увеличиваются вузом от шести месяцев до одного года относительно установленного нормативного срока освоения при очной форме обучения.

Лицам, имеющим среднее профессиональное образование соответствующего профиля или высшее профессиональное образование предоставляется право на освоение ООП ВПО по специальности по ускоренным программам. Срок обучения при реализации ускоренных программ определяется по результатам переаттестации (перезачета) полностью или частично результатов обучения по отдельным дисциплинам (модулям) и (или) отдельным практикам, освоенным (пройденным) студентом при получении среднего профессионального образования и (или) высшего образования по иной образовательной программе.

Соответствие профиля среднего профессионального образования профилю высшего профессионального образования определяется вузом самостоятельно.

Сроки освоения ООП ВПО по специальности на базе среднего профессионального образования по очной форме обучения в рамках реализации ускоренных программ составляют не менее 4 лет.

При обучении по индивидуальному учебному плану вне зависимости от формы получения образования срок обучения устанавливается самостоятельно вузом.

При обучении по индивидуальному учебному плану лиц с ограниченными возможностями здоровья вуз вправе продлить срок по сравнению со сроком, установленным для соответствующей формы получения образования.

Иные нормативные сроки освоения ООП ВПО по специальности устанавливаются Кабинетом Министров Кыргызской Республики.

3.3. Общая трудоемкость освоения ООП по специальности на базе среднего общего или среднего профессионального образования при очной форме обучения составляет не менее 300 кредитов (зачетных единиц).

Трудоемкость ООП ВПО по очной форме обучения за учебный год равна 60 зачетным единицам (кредитам).

Трудоемкость одного семестра равна 30 кредитов (зачетным единицам) (при двухсеместровом построении учебного процесса).

Один кредит (зачетная единица) эквивалентен 30 часам учебной работы студента (включая его аудиторную, самостоятельную работу и все виды аттестации).

Трудоемкость ООП по очно-заочной (вечерней) и заочной формам обучения, а также в случае сочетания различных форм обучения и использования дистанционных образовательных технологий обучения за учебный год составляет не менее 45 кредитов зачетных единиц.

3.4. Цели ООП ВПО по специальности **570029 Социально-культурная деятельность в области обучения и воспитания личности.**

3.4.1. В области обучения целью ООП ВПО по специальности **570029 Социально-культурная деятельность является:**

подготовка специалистов в области социально-культурной деятельности, позволяющего выпускнику успешно работать в избранной сфере деятельности, обладать универсальными и предметно-специализированными компетенциями, способствующими его социальной мобильности и устойчивости на рынке труда.

3.4.2. В области воспитания личности целью ООП ВПО по специальности **570029 Социально-культурная деятельность является:**

формирование всесторонней и гармонично развитой личности с активной гражданской позицией, толерантностью, целеустремленностью и трудолюбием, коммуникативностью, и стремлением к совершенствованию своего профессионального и культурного уровня.

3.5. Область профессиональной деятельности выпускников.

- Область профессиональной деятельности выпускников по специальности **570029 Социально-культурная деятельность** включает:

- государственные и негосударственные организации (учреждения), общественные объединения, обеспечивающие реализацию конституционных прав граждан на доступ к культурным ценностям и свободу творчества в сфере досуга, рекреации и туризма;

- учреждения культурно-досугового типа, дома культуры, клубы, досуговые и культурные центры различных форм собственности; передвижные системы обслуживания (автоклубы); учреждения, осуществляющие массовую культурно-воспитательную работу, разработку и внедрение инновационных технологий культурно-досуговой деятельности всех категорий населения;

- многофункциональные учреждения (культурно-досуговые центры, культурно-

спортивные комплексы), учреждения и организации индустрии досуга, рекреации, туризма;

- средства массовой информации и учреждения, осуществляющие культурно-просветительскую деятельность (дома культуры, музеи, издательства, культурные центры, филармонии, театры);
- общеобразовательные учреждения и учреждения дополнительного образования детей, обеспечивающие организацию свободного времени детей, подростков и юношества с применением средств культуры и искусства;
- учебные заведения среднего профессионального образования и переподготовки кадров в сфере культуры и искусства.

3.6. Объекты профессиональной деятельности выпускников.

Объектами профессиональной деятельности выпускников по специальности **570029 Социально-культурная деятельность** являются:

- системы управления государственными учреждениями и негосударственными организациями, общественными объединениями социально-культурной сферы;
- процессы менеджмента и маркетинга социально-культурной деятельности, рекреационных объектов и индустрии досуга;
- процессы творческо-производственной деятельности учреждений и организаций культуры;
- процессы художественного руководства деятельностью учреждений культуры;
- процессы продюсирования культурно-досуговых программ (проектов);
- технологии постановки культурно-досуговых программ (проектов) с применением художественно-образных, выразительных средств;
- технологии культурно-просветительской деятельности;
- технологии художественно-публицистической деятельности;
- технологии культурно-развлекательной деятельности;
- процессы педагогического обеспечения организации детско-юношеского досуга, массовой культурно-воспитательной работы с детьми, подростками и юношеством;
- процессы организации культурно-досуговой деятельности населения;
- процессы организации массовых форм культурно-просветительской работы;
- преподавание в учреждениях среднего профессионального образования, учреждениях дополнительного образования, в том числе дополнительного образования детей, общеобразовательных учреждениях.

3.7. Виды профессиональной деятельности выпускников.

Специалист по направлению подготовки (специальности) **570029 Социально-культурная деятельность** готовится к следующим видам профессиональной деятельности:

- творческо-производственной;**
- организационно-управленческой;**
- художественное руководство деятельностью учреждения культуры;**
- научно-методической;**
- проектной;**
- педагогической;**

Конкретные виды профессиональной деятельности, к которым в основном готовится специалист, определяются высшим учебным заведением на основании соответствующего профессионального стандарта (при наличии) или совместно с заинтересованными работодателями

3.8. Задачи профессиональной деятельности выпускников.

Специалист по направлению подготовки (специальности) 570029 Социально-культурная деятельность должен решать следующие профессиональные задачи в соответствии с видами профессиональной деятельности:

Специализация № 1 «Менеджер социально-культурной работы, педагог»:

- в области творческо-производственной деятельности;

- постановка культурно-досуговых программ (информационно-просветительных, художественно-публицистических, культурно-развлекательных) на основе оригинального сценарно-режиссерского решения;

- создание культурно-досуговых программ (проектов), направленных на творческое развитие детей, подростков и взрослых, организацию свободного времени населения;

- обеспечение технологического процесса подготовки и проведения культурно-досуговой деятельности в учреждениях культуры;

- участие в разработке и реализации технологий в учреждениях культуры, индустрии досуга и рекреации;

- использование культурного наследия для удовлетворения духовных потребностей различных групп населения в процессе культурно-досуговой деятельности;

- создание благоприятной культурной среды, стимулирование инновационных движений в культурно-досуговой сфере.

- в области организационно-управленческой деятельности;

- продюсирование культурно-досуговых программ (проектов), организация и проведение различных видов культурно-досуговой деятельности населения (фестивали, конкурсы, смотры, праздники, программы социокультурной анимации и рекреации, выставки и презентации);

- руководство учреждениями, организациями и объединениями культурно-досуговой сферы, индустрии досуга и рекреации;

- осуществление менеджмента и маркетинга в сфере культурно-досуговой деятельности, руководство деятельностью учреждений культуры;

- в области художественного руководства деятельностью учреждения культуры;

- художественное руководство учреждением культурно-досугового типа, клубным учреждением, парком культуры и отдыха, научно-методическим центром, центром досуга и аналогичными организациями;

- разработка целей и приоритетов творческо-производственной деятельности учреждений культуры, реализующих культурно-досуговые технологии;

- организация деятельности учреждений культуры, способствующей культурному развитию населения;

- содействие культурно-воспитательной работе учреждений дополнительного образования детей, общеобразовательных учреждений;

- в области научно-методической деятельности;

- информатизация и научно-методическое обеспечение культурно-досуговой деятельности, оказание информационных и методических услуг;

- распространение передового опыта учреждений культурно-досуговой сферы по реализации задач культурной политики;

- разработка инновационных методик по организации и руководству учреждениями культурно-досуговой сферы, стимулированию активности населения;

- участие в проведении научных исследований культурно-досуговой деятельности, основных тенденций социального, культурного и духовного развития

общества;

- разработка методических пособий, учебных планов и информационно-просветительных программ, культурно-досуговых программ, культурно-развлекательных программ, пластико-хореографических программ, спортивно-балльных программ, художественно-публицистических программ, шоу-программ, анимационных программ;

- создание и поддержка компьютерных баз данных о формах культурного творчества, его участниках и ресурсах;

- участие в различных формах переподготовки и повышения квалификации организаторов, руководителей коллективов, методистов и преподавателей дисциплин культурно-досуговой деятельности;

- в области проектной деятельности;

- участие в разработке и обосновании культурных проектов и программ;

- участие в педагогическом проектировании инновационных систем культурного творчества, рекреации, организации туристического досуга;

- участие в экспертизе проектов культурно-досуговой направленности;

- оказание консультационной помощи по разработке инновационных проектов и программ в культурно-досуговой сфере;

- в области педагогической деятельности;

- преподавание теоретических и практических дисциплин в области культурно-досуговой деятельности в учебных заведениях среднего профессионального образования и переподготовки кадров в сфере культуры и искусства, а также историко-культурных и культурологических дисциплин в учреждениях дополнительного образования детей, общеобразовательных учреждениях;

- обеспечение полного учебно-методического комплекса по преподаваемым дисциплинам культурно-досуговой направленности.

Специализация № 2 «Менеджер фольклорно-этнографического ансамбля, педагог»:

- в области творческо-производственной деятельности;

- пособничество в распространении высоких образцов традиционного музыкально-исполнительского искусства;

- воспитание высоких художественно-эстетических вкусов массового слушателя;

- активное участие во всемерном распространении традиционного певческого, инструментально-исполнительского, эпико-сказительского и акынско-импровизаторского искусства;

- владение базовой системой профессиональных знаний и навыков для создания глубоко содержательных и высокохудожественных концертных программ;

- всемерное понятие роли и значения традиционного музыкального искусства на современном этапе как органической части национальной самобытности и идентичности кыргызов;

- стремление к овладению самыми последними достижениями в области фольклорно-исполнительского искусства и искусства аранжировки и переложения для фольклорно-этнографических коллективов;

- в области организационно-управленческой деятельности;

- принципы организации и руководства фольклорно-этнографическими ансамблями и другими аналогичными художественными коллективами;

- современные способы и форм организации гастрольно-концертной деятельности и методы организации массовых представлений;

- формы работы в области современного шоу-бизнеса;

- в области художественного руководства деятельностью учреждения культуры;*

- способы стимулирования творческого роста художественных коллективов;
- внедрение оптимальной формы организации творчески-исполнительской деятельности художественных коллективов в различных учреждениях культуры и искусства;
- организация и руководство фольклорно-этнографическими и другими аналогичными художественными коллективами;
- налаживание систематической работы по повышению эстетически-художественного уровня концертных программ и других форм театрально-зрелищных представлений;
- создание условий для формирования разнообразных творческих коллективов, помочь в работе их руководителей, осуществление в случае необходимости соответствующую организационную корректировку их деятельности;
- в области научно-методической деятельности;**
- владение навыками научного мышления, базирующимся на знании истории и теории мировой и отечественной культуры, современных достижениях культурологии, искусствознании и других смежных наук гуманитарного направления;
- психологические основы художественного творчества, социальную роль искусства в современном обществе, различные методы изучения культуры и искусства;
- осуществление деятельности на научно-методической основе изучения запросов, интересов с учетом возрастных, образовательных, национальных и других групп населения республики;
- на основе научных методов изучения и обобщения опыта художественной деятельности внедрение его в свою творческую деятельность;
- раскрытие понимания сущности, целей и задачи, методики научных исследований в различных направлениях художественно-творческой деятельности;
- в области проектной деятельности;**
- проектирование различных видов художественно-исполнительской деятельности, определение перспектив их развития;
- удовлетворение потребностей интересов общества исходя из различных социальных групп современного Кыргызстана;
- организация проектирования и исследовательских работ на основе моделирования новых форм и видов художественной деятельности;
- внедрение основ менеджмента и маркетинга в художественно-творческой сфере;
- организация планирования по оптимальному ведению финансово-хозяйственной деятельности;
- в области педагогической деятельности;**
- опора на методы педагогического анализа;
- внедрение объективных связей обучения, воспитание творческой личности в художественно-образовательном процессе;
- опора на основы современной художественно-образовательной технологии, применение педагогической теории в художественно-образовательной сфере;
- использование структуры и системы понятий в сфере художественно-творческого образования;
- применение навыков обучения анализа современной художественно-творческой ситуации и определение основной тенденции культурно-духовного развития современного общества;

Специализация № 3 «Менеджер хорового коллектива, педагог»:

- в области творческо-производственной деятельности;**
- руководство самодеятельными хоровыми коллективами;
- достижение углубленных знаний, по специальности путем практического знакомства с лучшими традициями хорового пения различных эпох, стилей и жанров;
- в области организационно-управленческой деятельности;**

- организация самодеятельного хорового коллектива;
- подбор репертуара и составление концертной программы, постоянное их обновление;
- *в области художественного руководства деятельностью учреждения культуры;*
 - художественное руководство организованным хоровым коллективом;
 - осуществление концертных выступлений;
 - всемерное способствование повышению уровню исполнительского мастерства руководимого им коллектива;
- *в области научно-методической деятельности;*
 - овладение профессиональной подготовкой по различным разделам социокультурного, социально-педагогического знания;
 - приобретение навыков анализа современной социокультурной ситуации, основных тенденций социальных, культурного и духовного развития общества;
 - овладение навыками на основании получаемых знаний, делать прогнозы и принимать решения;
- *в области проектной деятельности;*
 - овладевание знаниями основ менеджмента и маркетинга в сфере социально-культурной деятельности;
 - разработка программ воспитания художественно-эстетических вкусов массового слушателя, на всемерное распространение традиционного вокально-хорового искусства;
- *в области педагогической деятельности;*
 - преподавание музыкально-теоретических и практических хоровых дисциплин в учебных заведениях среднего профессионального образования, в детских образовательных учреждениях, а также переподготовки кадров в сфере культуры и искусства, а также историко-культурных и культурологических дисциплин в учреждениях дополнительного образования детей, общеобразовательных учреждениях;

Специализация № 4 «Менеджер оркестрового коллектива, педагог»:

- *в области творческо-производственной деятельности;*
 - достижения уровня высокообразованного музыканта, убежденного пропагандиста народного музыкального искусства;
 - овладение ориентацией в разнообразном репертуаре;
 - овладение знаниями форм и методов стимулирования творческого роста художественного коллектива;
 - проведение массовой просветительской работы и воспитательной работы;
 - популяризация здорового образа жизни;
 - организация социально-культурного творчество и развивающего рекреативно-развлекательного досуга;
- *в области организационно-управленческой деятельности;*
 - приобретение навыков по осуществлению финансовой и хозяйственной деятельности в соответствии с утвержденными сметами, программами и планами работы;
- *в области художественного руководства деятельностью учреждения культуры;*
 - художественное руководство организованным оркестром (ансамблем) народных инструментов;
 - владение навыками создания художественно-эстетических концертных программ;
 - владение навыками творческого использования современных достижений исполнительства на народных инструментах и методики обучения игры на них;
- *в области научно-методической деятельности;*
 - участие в проведении научных исследований культурно-досуговой деятельности, основных тенденций социального, культурного и духовного развития общества;
 - разработка методических пособий, учебных планов и информационно-

просветительных программ, художественно-публицистических программ, шоу программ;

- участие в различных формах переподготовки и повышения квалификации организаторов, руководителей коллективов, методистов и преподавателей дисциплин по специализации, связанное с деятельностью оркестра народных инструментов;

- в области проектной деятельности;**

- участие в разработке и обосновании культурных проектов и программ;

- участие в педагогическом проектировании инновационных систем культурного творчества, рекреации, организации туристического досуга;

- участие в экспертизе проектов культурно-досуговой направленности;

- в области педагогической деятельности;**

- преподавание музыкально-теоретических и практических дисциплин в области оркестра народных инструментов в учебных заведениях среднего профессионального образования, в детских образовательных учреждениях, переподготовки кадров в сфере культуры и искусства, а также историко-культурных и культурологических дисциплин в учреждениях дополнительного образования детей, общеобразовательных учреждениях;

Специализация № 5 «Менеджер эстрадно-духового оркестра, педагог»:

- в области творческо-производственной деятельности;**

- умение играть на эстрадно-музыкальном инструменте и анализировать явления в области музыкальной культуры прошлого и настоящего;

- анализ состояния современной музыкальной жизни и достижений отечественной и зарубежной музыки;

- организация и руководство самодеятельными и профессиональными эстрадно-духовыми оркестрами, ансамблями и другими творческими коллективами по профилю;

- владение основами навыков исполнения, интерпретации традиционного певческого инstrumentального искусства;

- в области организационно-управленческой деятельности;**

- понимание роли правильной организации творческо-исполнительской деятельности;

- организация и проведения различных видов культурно-досуговой деятельности населения (фестивали, конкурсы, смотры праздники);

- осуществление менеджмента и маркетинга в сфере культурно-досуговой деятельности, руководство деятельностью учреждений культуры;

- в области художественного руководства деятельностью учреждения культуры;**

- владение системой профессиональных знаний и навыков способствующих созданию художественно-эстетических концертных программ;

- анализ всех форм, способов организации гастрольно-концертной деятельности и массовых представлений;

- использование форм и методов стимулирования творческого роста художественного коллектива;

- в области научно-методической деятельности;**

- распространение передового опыта учреждений культурно-досуговой сферы, по реализации задач культурной политики;

- участие в проведении научных исследований культурно-досуговой деятельности, основных тенденций социального, культурного и духовного развития общества;

- трактовка вопросов использования средств исполнительской выразительности на различных этапах развития эстрадно-музыкальной культуры;

- в области проектной деятельности;**

- участие в разработке и обосновании культурных проектов и программ;

- участие в педагогическом проектировании инновационных систем культурного творчества;

- участие в экспертизе проектов культурно-досуговой направленности;
- оказание консультационной помощи по разработке инновационных проектов и программ в культурно-досуговой сфере;

- в области педагогической деятельности;

- практическое пользование методики преподавания дисциплин, которые включают в себя целый ряд вопросов, таких как распевка, определения типа голоса, индивидуальный подбор упражнений, репертуара и т.д.;
- применение рациональных приемов поиска, отбора, систематизации и использования информации, осуществление ее проверки и классификация источников;
- использование современного аудио-, видео, звукотехническую аппаратуры в профессиональной деятельности;

Специализация № 6 «Менеджер эстрадного ансамбля, солист, педагог»:

- в области творческо-производственной деятельности;

- умение играть на эстрадно-музыкальном инструменте и анализировать явления в области музыкальной культуры прошлого и настоящего;
- оценка состояния современной музыкальной жизни и достижений отечественной и зарубежной музыки;

- организация и руководство самодеятельными и профессиональными эстрадно-духовыми оркестрами, ансамблями и другими творческими коллективами по профилю;
- использование основ навыков исполнения, интерпретации традиционного певческого и инструментального искусства;

- в области организационно-управленческой деятельности;

- поднятие роли правильной организации творческо-исполнительской деятельности;
- организация и проведения различных видов культурно-досуговой деятельности населения (фестивали, конкурсы, смотры праздники);
- осуществление менеджмента и маркетинга в сфере культурно-досуговой деятельности, руководство деятельностью учреждений культуры;

- в области художественного руководства деятельностью учреждения культуры;

- внедрение системы профессиональных знаний и навыков способствующих созданию художественно-эстетических концертных программ;
- анализ всех форм, способов организации гастрольно-концертной деятельности и массовых представлений;
- использование форм и методов стимулирования творческого роста художественного коллектива;

- в области научно-методической деятельности;

- распространение передового опыта учреждений культурно-досуговой сферы, по реализации задач культурной политики;
- участие в проведении научных исследований культурно-досуговой деятельности, основных тенденций социального, культурного и духовного развития общества;
- трактовка вопросов использования средств исполнительской выразительности на различных этапах развития эстрадно-музыкальной культуры;

- в области проектной деятельности;

- участие в разработке и обосновании культурных проектов и программ;
 - участие в педагогическом проектировании инновационных систем культурного творчества;
 - участие в экспертизе проектов культурно-досуговой направленности;
 - оказание консультационной помощи по разработке инновационных проектов и программ в культурно-досуговой сфере;
- в области педагогической деятельности;**
- внедрение методики преподавания дисциплин, которые включают в себя целый ряд вопросов, таких как - распевка, определения типа голоса, индивидуальный подбор

упражнений, репертуара и т.д.;

- применение рациональных приемов поиска, отбора, систематизации и использования информации, осуществление ее проверки и классификация источников;

- использование современного аудио-, видео, звукотехническую аппаратуры в профессиональной деятельности;

Специализация № 7 «Менеджер хореографического коллектива, педагог»:

- *в области творческо-производственной деятельности;*

- освоение навыков практической работы хореографа-постановщика по развитию и утверждению искусства (профессионального, самодеятельного, народного) в различных социокультурных, национальных условиях с учетом многонационального состава населения Кыргызской Республики;

- реализация художественного замысла (в профессиональном, самодеятельном хореографических коллективах);

- *в области организационно-управленческой деятельности;*

- продюсирование культурно-досуговых программ, организация и проведение праздников, фестивалей, смотров, конкурсов и других программ социокультурной анимации и рекреации, выставки и презентации;

- руководство учреждениями, организациями и объединениями культурно-досуговой сферы, индустрии досуга и рекреации;

- осуществление менеджмента и маркетинга в сфере культурно-досуговой деятельности, руководство деятельностью учреждений культуры;

- *в области художественного руководства деятельностью учреждения культуры;*

- использование навыков создания постановки различных жанров, форм, драматургии (многоактных и одноактных спектаклей, хореографических миниатюр, концертных программ, эстрадных номеров) с использованием классических и современных выразительных средств;

- организация деятельности учреждений культуры, способствующей культурному развитию населения;

- содействие культурно-воспитательной работе учреждений дополнительного образования детей, общеобразовательных учреждений;

- *в области научно-методической деятельности;*

- участие в проведении научных исследований культурно-досуговой деятельности, основных тенденций социального, культурного и духовного развития общества;

- приобретение навыков анализа современной социокультурной ситуации, основных тенденций социальных, культурного и духовного развития общества, умение на основании получаемых знаний делать прогнозы и принимать решения;

- *в области проектной деятельности;*

- участие в работе по исследованию явлений, фактов, проблем, наблюдаемых в художественно-культурной сфере с целью прогнозирования оптимизации социально-культурных процессов, их регулирования и управления моделирование условий для включения личности в социально-культурную деятельность;

- *в области педагогической деятельности;*

- преподавание теоретических и практических дисциплин в учебных заведениях среднего профессионального образования и переподготовки кадров в сфере культуры и искусств, а также в школах искусств, хореографических студиях и иных формах хореографического образования;

Специализация № 8 «Менеджер-продюсер культурно-зрелищных программ, педагог»:

- *в области творческо-производственной деятельности;*

- постановка культурно-досуговых программ (художественно-

публицистических, культурно-развлекательных) на основе оригинального финансово-режиссерского решения;

- создание финансово окупаемых проектов, направленных на творческое развитие детей, подростков и взрослых, организацию свободного времени населения;
- обеспечение технологического процесса подготовки и проведения культурно-досуговой деятельности в учреждениях культуры;
- использование культурного наследия для удовлетворения духовных потребностей различных групп населения в процессе культурно-досуговой деятельности;
- организация социально-культурного творчества и развивающего рекреативно-развлекательного досуга;
- ***в области организационно-управленческой деятельности:***
- продюсирование культурно-досуговых программ (проектов), организация и проведение различных видов культурно-досуговой деятельности населения (фестивали, конкурсы, смотры, праздники, программы социокультурной анимации и рекреации, выставки и презентации);
- руководство учреждениями, организациями и объединениями культурно-досуговой сферы, индустрии досуга и рекреации;
- осуществление финансового менеджмента и маркетинга в сфере культурно-досуговой деятельности, руководство деятельностью учреждений культуры;
- ***в области художественного руководства деятельностью учреждения культуры:***
- разработка целей и приоритетов творческо-производственной деятельности учреждений культуры, реализующих культурно-досуговые технологии;
- организация финансовой деятельности учреждений культуры, способствующей культурному развитию населения;
- содействие культурно-воспитательной работе коммерческих учреждений дополнительного образования детей, общеобразовательных учреждений;
- ***в области проектной деятельности:***
- участие в разработке и обосновании культурных проектов и программ;
- участие в педагогическом проектировании инновационных систем культурного творчества, рекреации, организации туристического досуга;
- участие в экспертизе проектов культурно-досуговой направленности;
- оказание консультационной помощи по разработке инновационных проектов и программ в культурно-досуговой сфере;
- ***в области педагогической деятельности:***
- преподавание теоретических и практических дисциплин в области культурно-досуговой деятельности в учебных заведениях среднего профессионального образования и переподготовки кадров в сфере культуры и искусства, а также историко-культурных и культурологических дисциплин в учреждениях дополнительного образования детей, общеобразовательных учреждениях.

Перечень задач профессиональной деятельности, к которым должен быть подготовлен выпускник, должен быть в основном взят из квалификационных требований в соответствующей области профессиональной деятельности и профессионального стандарта (при наличии)

4. Общие требования к условиям реализации ООП

4.1. Общие требования к правам и обязанностям вуза при реализации ООП.

4.1.1. Вузы самостоятельно разрабатывают ООП по специальности. ООП разрабатывается на основе соответствующего ГОС по специальности Кыргызской Республики и утверждается ученым советом вуза.

Вузы обязаны не реже одного раза в 5 лет обновлять ООП с учетом развития науки, культуры, экономики, техники, технологий и социальной сферы, придерживаясь рекомендаций по обеспечению гарантии качества образования в вузе, заключающихся:

- в разработке стратегии по обеспечению качества подготовки выпускников;
- в мониторинге, периодическом рецензировании образовательных программ;
- в разработке объективных процедур оценки уровня знаний и умений студентов, компетенций выпускников на основе четких согласованных критерииев;
- в обеспечении качества и компетентности преподавательского состава;
- в обеспечении достаточными ресурсами всех реализуемых образовательных программ, контроле эффективности их использования, в том числе путем опроса обучаемых;
- в регулярном проведении самообследования по согласованным критериям для оценки своей деятельности (стратегии) и сопоставления с другими образовательными учреждениями;
- в информировании общественности о результатах своей деятельности, планах, инновациях.

4.1.2. Оценка качества подготовки студентов и выпускников должна включать их текущую, промежуточную и итоговую государственную аттестацию. Для аттестации студентов и выпускников на соответствие их персональных достижений поэтапным или конечным требованиям соответствующей ООП создаются базы оценочных средств, включающие типовые задания, контрольные работы, тесты и др., позволяющие оценить знания, умения и уровень приобретенных компетенций. Базы оценочных средств разрабатываются и утверждаются вузом.

Требования к аттестации студентов и выпускников, к содержанию, объему и структуре выпускных квалификационных работ определяются вузом с учетом Положения об итоговой государственной аттестации выпускников вузов

4.1.3. При разработке ООП должны быть определены возможности вуза в формировании социально-личностных компетенций выпускников (например, компетенций социального взаимодействия, самоорганизации и самоуправления, системно-деятельного характера). Вуз обязан сформировать социокультурную среду вуза, создать условия, необходимые для всестороннего развития личности.

Вуз обязан способствовать развитию социально-воспитательного компонента учебного процесса, включая развитие студенческого самоуправления, участие студентов в работе общественных организаций, спортивных и творческих клубов, научных студенческих обществ.

4.1.4. ООП вузов должна содержать дисциплины по выбору студента в объеме не менее одной трети вариативной части каждого ЦД. Порядок формирования дисциплин по выбору студента устанавливает учений совет вуза.

4.1.5. Вуз обязан обеспечить студентам реальную возможность участвовать в формировании своей программы обучения.

4.1.6. Вуз обязан ознакомить студентов с их правами и обязанностями при формировании ООП, разъяснить, что избранные студентами дисциплины становятся для

них обязательными, а их суммарная трудоемкость не должна быть меньше, чем это предусмотрено учебным планом.

4.2. Общие требования к правам и обязанностям студента при реализации ООП.

4.2.1. Студенты имеют право в пределах объема учебного времени, отведенного на освоение учебных дисциплин по выбору студента, предусмотренных ООП, выбирать конкретные дисциплины.

4.2.2. При формировании своей индивидуальной образовательной траектории студент имеет право получить консультацию в вузе по выбору дисциплин и их влиянию на будущий профиль подготовки (специализацию).

4.2.3. В целях достижения результатов при освоении ООП в части развития СЛК студенты обязаны участвовать в развитии студенческого самоуправления, работе общественных организаций, спортивных и творческих клубов, научных студенческих обществ.

4.2.4. Студенты обязаны выполнять в установленные сроки все задания, предусмотренные ООП вуза.

4.3. Максимальный объем учебной нагрузки студента устанавливается 45 академических часов в неделю, включая все виды его аудиторной и внеаудиторной (самостоятельной) учебной работы.

Объем аудиторных занятий в неделю при очной форме обучения определяется ГОС с учетом уровня ВПО и специфики направления подготовки и составляет не менее 35 процентов от общего объема, выделенного на изучение каждой учебной дисциплины.

В часы, отводимые на самостоятельную работу по учебной дисциплине, включается время, предусмотренное на подготовку к экзамену по данной учебной дисциплине (модулю).

4.4. При очно-заочной (вечерней) форме обучения объем аудиторных занятий должен быть не менее 16 часов в неделю.

4.5. При заочной форме обучения студенту должна быть обеспечена возможность занятий с преподавателем в объеме не менее 160 часов в год.

4.6. Общий объем каникулярного времени в учебном году должен составлять 7-10 недель, в том числе не менее двух недель в зимний период.

5. Требования к основной образовательной программе подготовке по специальности.

5.1. Требования к результатам освоения ООП по специальности.

Выпускник по специальности 570029 Социально-культурная деятельность с присвоением квалификации «специалист», в соответствии с целями ООП и задачами профессиональной деятельности, указанными в пунктах 3.4 и 3.8 настоящего Государственного образовательного стандарта ВПО, должен обладать следующими компетенциями:

а) универсальными:

- общенаучными (ОК):

ОК-1. Способен анализировать и решать стратегические задачи, направленные на развитие ценностей гражданского демократического общества, обеспечение социальной справедливости, решение мировоззренческих, социально и личностно значимых проблем на основе междисциплинарных и инновационных подходов

- инструментальными (ИК):

ИК-1. Способен вести профессиональные дискуссии на уровне профильных и смежных отраслей на государственном, официальном и на одном из иностранных языков;

ИК-2. Способен производить новые знания с использованием информационных технологий и больших данных для применения в инновационной и научной деятельности;

ИК-3. Способен использовать предпринимательские знания и навыки в профессиональной деятельности;

- социально-личностными и общекультурными (СЛК):

СЛК-1. Способен организовать деятельность экспертных/ профессиональных групп/ организаций для достижения целей

Выпускник должен обладать следующими профессиональными компетенциями (ПК):

общепрофессиональными;

творческо-производственная деятельность:

быть готовым к осуществлению на научной основе технологического процесса деятельности учреждений культуры, рекреационных объектов и индустрии досуга (ПК-1);

быть способным к комплексному решению задач продюсирования и постановки культурно-досуговых программ и других форм социально-культурной деятельности с применением художественно-образных выразительных средств (ПК-2);

научно-исследовательская деятельность:

быть способным ставить задачи исследования, выбирать методы экспериментальной работы, содержательно интерпретировать результаты научных исследований (ПК-3);

быть способным к самостоятельной авторской работе и руководству в редакционной подготовке научных текстов, работе в научных, художественно-творческих и редакционных коллективах по вопросам истории, теории и технологии социально-культурной деятельности (ПК-4);

проектная деятельность:

быть способным к прогностической и проектной деятельности в профессиональной сфере, моделированию инновационных социально-культурных процессов и явлений, выявлению тенденций их развития, к авторской разработке и научному обоснованию проектов и программ развития социально-культурной сферы (ПК-5);

научно-методическая деятельность:

быть готовым к разработке научно-методических материалов по внедрению в социально-культурную деятельность инновационных, научно-обоснованных педагогических, художественно-творческих, рекреативных, реабилитационных, информационных технологий (ПК-6);

экспертно-консультационная деятельность:

быть способным к экспертизе социально-культурных проектов и программ (ПК-7);

быть готовым к осуществлению социально-культурного консалтинга, оказанию консультационной помощи по разработке инновационных проектов и программ в социально-культурной сфере (ПК-8);

организационно-управленческая деятельность:

быть способным к разработке инновационной стратегии и формирования эффективного менеджмента учреждений социально-культурной сферы (ПК-9);

быть готовым к обеспечению разработки и реализации культурной политики на региональном уровне (ПК-10);

быть способным владеть приемами и методами работы с персоналом, методами оценки качества и результативности труда персонала (ПК-11);

быть способным оценивать затраты и результаты деятельности учреждений социально-культурной сферы при решении воспитательных задач, проведении культурно-просветительной деятельности и организации досуга населения (**ПК-12**);

быть способным разрабатывать планы и программы организации деятельности учреждений культуры, предприятий сферы рекреации и индустрии досуга (**ПК-13**);

быть способным к формированию систем инновационного маркетинга культурных услуг учреждений социально-культурной сферы, продвижения социокультурных продуктов (проектов, программ, акций, мероприятий) (**ПК-14**);

педагогическая деятельность:

быть готовым к преподаванию теоретических и практических дисциплин в области социально-культурной деятельности в учебных заведениях высшего, среднего профессионального образования и переподготовки кадров в сфере культуры и искусства, а также историко-культурных и культурологических дисциплин в учреждениях дополнительного образования детей, общеобразовательных учреждениях (**ПК-15**);

Профессионально-специализированными компетенциями (ПСК):

Специализация № 1 «Менеджер социально-культурной работы, педагог»:

квалифицированно анализировать состояние, проблемы и тенденции развития социально-культурной деятельности (**ПСК-1-1**);

организовать деятельность социально-культурных институтов, центров движений, инициативных групп (**ПСК-1-2**);

организовать праздники, фестивали, смотры, конкурсы и др. массовые формы работы (**ПСК-1-3**);

методами разработки региональных и международных программ развития социально-культурной деятельности по различным направлениям (**ПСК-1-4**);

знать состояние, проблемы и тенденции развития и теории, методики и практики социально-культурной деятельности в различных социальных институтах образования, информации, культуры (**ПСК-1-5**);

Специализация № 2 «Менеджер фольклорно-этнографического ансамбля, педагог»:

освоить основы нотной грамоты и свободно разбираться в ритмическом строении музыкальных произведений (**ПСК-2-1**);

свободно разбираться в основных положениях гармонической науки, гармонических оборотах и способен анализировать форму музыкальных произведений (**ПСК-2-2**);

свободно ориентироваться в основных этапах истории музыки (зарубежной, русской, советской, кыргызской) и знать творчество наиболее известных композиторов народно-классического искусства КР (**ПСК-2-3**);

иметь навыки организации и руководства самодеятельным и профессиональным фольклорно-этнографическими ансамблями и другими творческими коллективами по профилю (**ПСК-2-4**);

свободно владеть основами навыков исполнения, интерпретации традиционного певческого и инструментального искусства кыргызов (**ПСК-2-5**).

Специализация № 3 «Менеджер хорового коллектива, педагог»:

освоить основы нотной грамоты свободно разбираться в ритмическом строении музыкальных произведений (**ПСК-3-1**);

свободно разбираться в основных положениях гармонической науки, гармонических оборотах и анализировать форму музыкальных произведений (**ПСК-3-2**);

свободно ориентироваться в основных этапах истории музыки (зарубежной, русской, советской, кыргызской) и знать творчество наиболее известных композиторов КР (**ПСК-3-3**);

свободно владеть навыками по управлению хором и хоровому исполнительству (**ПСК-3-4**);

иметь углубленные знания по специальности, путем практического знакомства с лучшими традициями хорового пения различных эпох, стилей и жанров (**ПСК-3-5**);

Специализация № 4 «Менеджер оркестрового коллектива, педагог»:

освоить основы нотной грамоты свободно разбираться в ритмическом строении музыкальных произведений (**ПСК-4-1**);

свободно разбираться в основных положениях гармонической науки, гармонических оборотах и анализировать форму музыкальных произведений (**ПСК-4-2**);

свободно ориентироваться в разнообразном оркестровом репертуаре, свободно владеть основами дирижерской техники (**ПСК-4-3**);

способен творчески использовать современные достижения исполнительства на народных инструментах и методику обучения на них (**ПСК-4-4**);

профессионально владеть музыкальным инструментом и хорошо знать другие оркестровые инструменты (**ПСК-4-5**);

Специализация № 5 «Менеджер эстрадно-духового оркестра, педагог»:

освоить основы нотной грамоты свободно разбираться в ритмическом строении музыкальных произведений (**ПСК-5-1**);

свободно разбираться в основных положениях гармонической науки, гармонических оборотах и анализировать форму музыкальных произведений (**ПСК-5-2**);

свободно ориентироваться в основных этапах истории музыки (зарубежной, русской, советской, кыргызской) и знать творчество наиболее известных композиторов КР, в том числе эстрадно-классического (**ПСК-5-3**);

владеть основами навыков исполнения, интерпретации традиционного певческого и инструментального исполнения (**ПСК-5-4**);

свободно разбираться в особенностях технических возможностей различных эстрадных музыкальных инструментов, в сферах их применения (**ПСК-5-5**);

Специализация № 6 «Менеджер эстрадного ансамбля, солист, педагог»:

освоить основы нотной грамоты свободно разбираться в ритмическом строении музыкальных произведений (**ПСК-5-1**);

свободно разбираться в основных положениях гармонической науки, гармонических оборотах и анализировать форму музыкальных произведений (**ПСК-5-2**);

свободно ориентироваться в основных этапах истории музыки (зарубежной, русской, советской, кыргызской) (**ПСК-6-3**);

знать творчество наиболее известных композиторов КР и свободно разбираться в богатейшем наследии эстрадно-классического искусства (**ПСК-6-4**);

свободно разбираться в особенностях технических возможностей различных эстрадных музыкальных инструментов, в сферах их применения (**ПСК-6-5**);

Специализация № 7 «Менеджер хореографического коллектива, педагог»:

владеть навыками реализации художественного замысла хореографа в профессиональном и самодеятельном хореографических коллективах (**ПСК-7-1**);

владеть навыками создания постановки различных жанров, форм драматургии (многоактных и одноактных спектаклей, хореографических миниатюр, концертных программ, эстрадных номеров) с использованием классических и современных выразительных средств (**ПСК-7-2**);

уметь в соответствии с полученной квалификацией вести педагогическую деятельность в области хореографического образования (**ПСК-7-3**);

владеть основами актерского мастерства и режиссуры (**ПСК-7-4**);

разбираться в состояниях, проблемах тенденциях развития теории, методики и практики мирового и отечественного хореографического искусства (**ПСК-7-5**);

Специализация № 8 «Менеджер, продюсер культурно-зрелищных программ, педагог»:

квалифицированно анализировать состояние, проблемы и тенденции развития социально-культурной деятельности в финансовой сфере (**ПСК-8-1**);

организовать финансовую деятельность социально-культурных институтов, центров, движений, инициативных групп (**ПСК-8-2**);

организовать праздники, фестивали, смотры, конкурсы и др. массовые, зрелищные формы работы (**ПСК-8-3**);

знать состояние, проблемы и тенденции развития и теории, методики и практики социально-культурной деятельности в различных социальных институтах образования, информации, культуры (**ПСК-8-4**);

-источники, каналы и способы анализа информатизации о социально-культурной деятельности для успешной реализации проекта (**ПСК-8-5**);

5.2. Требования к структуре ООП по специальности.

Структура ООП по специальности включает следующие блоки;

Таблица 1 -Структура ООП

Структура ООП по специальности		Объем ООП по специальности и ее блоков в кредитах
Блок 1	Дисциплины	185-260
	I. Гуманитарный, социальный и экономический цикл	20-34
	II. Математический и естественнонаучный цикл	10-14
	III.Профессиональный цикл	137-230
Блок 2	Практика	25-90
Блок 3	Государственная итоговая аттестация	10-25
Объем ООП ВПО по специальности		300

Вуз разрабатывает ООП по специальности в соответствии с требованиями государственного образовательного стандарта и несет ответственность за достижение результатов обучения в соответствии с национальной рамкой квалификаций.

Набор дисциплин (модулей) и их трудоемкость, которые относятся к каждому блоку ООП по специальности, вуз определяет самостоятельно в установленном для блока объеме, с учетом требований к результатам ее освоения в виде совокупности результатов обучения, предусмотренных национальной рамкой квалификаций

5.2.1. ООП по специальности должна обеспечить реализацию:

- обязательных дисциплин гуманитарного, социального и экономического цикла, перечень и трудоемкость которых определяется уполномоченным государственным органом в области образования и науки Кыргызской Республики. Содержание и порядок реализации указанных дисциплин устанавливаются государственным образовательным стандартом ВПО по соответствующей специальности (приказ МОН

КР №202/1 от 24 февраля 2020 года).

- дисциплин по физической культуре и спорту, в объеме не менее 360 часов, которые являются обязательными для освоения, но не переводятся в кредиты и не включаются в объем ООП по специальности

5.2.2. Блок 2 «Практика» включает учебную практику (ознакомительная, технологическая, научно-исследовательская работа) и производственную (проектная, эксплуатационная, педагогическая, научно-исследовательская работа) практику.

Вуз вправе выбрать один или несколько типов практики, также может установить дополнительный тип практики в пределах установленных кредитов.

5.2.3. Блок 3 «Государственная аттестация» включает подготовку к сдаче и сдачу

государственных экзаменов, выполнение и защиту выпускной квалификационной работы (если вуз включил выпускную квалификационную работу в состав итоговой государственной аттестации).

5.2.4 В рамках ООП по специальности выделяется обязательная и элективная часть.

К обязательной части ООП по специальности относятся дисциплины и практики, обеспечивающие формирование общенаучных, универсальных, социально личностных, общекультурных и профессиональных компетенций, с учетом уровней национальной рамки квалификаций.

Объем обязательной части, без учета объема государственной аттестации, должен составлять не более 50 процентов общего объема ООП по специальности

В элективной части ООП по специальности студенты могут выбрать дисциплины по соответствующей специальности, также допускается выбор дисциплин из ООП других специальностей

5.2.5. Вуз должен предоставлять лицам с ограниченными возможностями здоровья (по их заявлению) возможность обучения по ООП по специальности, учитывающей особенности их психофизического развития, индивидуальных возможностей и, при необходимости, обеспечивающей коррекцию нарушений развития и социальную адаптацию указанных лиц, кроме ООП, предусматривающих противопоказания к обучению по состоянию здоровья.

5.3. Требования к условиям реализации ООП по специальности.

5.3.1. Кадровое обеспечение учебного процесса.

Реализация ООП подготовки специалиста должна обеспечиваться научно-педагогическими кадрами, имеющими базовое образование, соответствующее профилю преподаваемой дисциплины, и систематически занимающимися научной, научно-методической и художественно-творческой деятельностью.

Доля преподавателей, имеющих ученую степень и (или) ученое звание, в общем числе преподавателей, обеспечивающих образовательный процесс по данной ООП, должна быть не менее 40 процентов к общему числу преподавателей по каждому циклу образовательной программы.

Преподаватели профессионального цикла должны иметь базовое образование и (или) ученую степень, соответствующие профилю преподаваемой дисциплины.

К образовательному процессу должны быть привлечены преподаватели из числа действующих руководителей и специалистов профильных организаций и учреждений.

Для профессионального цикла - лица, имеющие государственные почетные звания, (заслуженный работник физической культуры и спорта, заслуженный тренер, заслуженный деятель искусства, народный художник, народный артист, заслуженный артист и др.), лауреаты государственных премий в соответствующей профессиональной сфере учитывается при оценке качественного состава преподавателей.

Общее руководство содержанием теоретической и практической подготовки по специализации должно осуществляться штатными научно-педагогическими работниками вуза, которые составляют не менее 70% от общего числа преподавателей, в том числе, имеющим ученую степень доктора или кандидата наук и (или) ученое звание профессора или доцента, стаж работы в образовательных учреждениях высшего профессионального образования не менее трех лет. К общему руководству содержанием теоретической и практической подготовки по специализации может быть привлечен высококвалифицированный специалист в соответствующей сфере профессиональной деятельности.

5.3.2. Учебно-методическое и информационное обеспечение учебного процесса.

ОП подготовки специалиста должна обеспечиваться учебно-методической документацией и материалами по всем учебным курсам, дисциплинам (модулям) ОП. Содержание каждой из таких дисциплин (модулей) должно быть представлено в сети Интернет или локальной сети образовательного учреждения с выполнением установленных требований, по защите информации.

Внеаудиторная работа обучающихся должна сопровождаться методическим обеспечением и обоснованием времени, затрачиваемого на ее выполнение.

Каждый обучающийся должен быть обеспечен доступом к электронно-библиотечной системе, содержащей издания по основным изучаемым дисциплинам и сформированной на основании прямых договоров с правообладателями учебной и учебно-методической литературы.

При этом должна быть обеспечена возможность осуществления одновременного индивидуального доступа к такой системе.

Библиотечный фонд должен быть укомплектован печатными и (или) электронными изданиями основной учебной литературы по дисциплинам базовой части всех циклов (для дисциплин базовой части гуманитарного, социального и экономического цикла - изданными за последние 10 лет), из расчета не менее 50 экземпляров таких изданий на каждые 100 обучающихся, а также изданиями музыкальных произведений, специальными хрестоматийными изданиями, партитурами, клавирами оперных, хоровых и оркестровых произведений в объеме, соответствующем требованиям ОП.

Фонд дополнительной литературы помимо учебной должен включать официальные справочно-библиографические и периодические издания в расчете, достаточном для каждого обучающегося.

Обязательные учебники и методические пособия определяются рабочими программами на основании требований государственных образовательных стандартов. В качестве учебников могут использоваться тиражированные экземпляры конспектов лекций, электронных учебников.

Оперативный обмен информацией с отечественными и зарубежными вузами и организациями должен осуществляться с соблюдением требований законодательства Кыргызской Республики об интеллектуальной собственности и международных договоров Кыргызской Республики в области интеллектуальной собственности. Для обучающихся должен быть обеспечен доступ к современным профессиональным базам данных, информационным справочным и поисковым системам.

Ученый совет высшего учебного заведения при введении ОП по направлению подготовки (специальности) утверждает размер средств на реализацию соответствующих

ООП.

Финансирование реализации ООП должно осуществляться в объеме не ниже установленных нормативов финансирования высшего учебного заведения.

5.3.3. Материально-техническое обеспечение учебного процесса.

Высшее учебное заведение, реализующее ООП подготовки специалиста, должно располагать материально-технической базой, обеспечивающей проведение всех видов дисциплинарной и междисциплинарной подготовки, лабораторной, практической и научно-исследовательской работы обучающихся, предусмотренных учебным планом вуза и соответствующей действующим санитарным и противопожарным правилам и нормам. Полезная площадь на 1 студента должна составлять не менее 13 кв.метров. Обязательно наличие как минимум 1 актового зала, 1 спортивного зала, 1 столовой и 1 медицинского пункта.

Для проведения занятий по предмету «фортепиано» вуз должен быть обеспечен роялями. В вузе должны быть обеспечены условия для содержания, обслуживания и ремонта музыкальных инструментов.

Вуз должен иметь фонотеку с фондом аудиозаписей для обеспечения дисциплин общепрофессионального и профессионального циклов, отдел звукозаписи и воспроизведения, с необходимым современным звукотехническим оборудованием.

Вуз должен обеспечить условия для проведения индивидуальных практических занятий музыкантов-исполнителей и творческих исполнительских коллективов в соответствии с программами учебных дисциплин.

5.3.4. Оценка качества подготовки выпускников.

Оценка качества освоения ООП должна включать текущий контроль успеваемости, промежуточную аттестацию обучающихся и итоговую государственную аттестацию выпускников.

Конкретные формы и процедуры текущего контроля и промежуточной аттестации знаний по каждой дисциплине разрабатываются вузом самостоятельно и доводятся до сведения обучающихся в течение первого месяца обучения.

Для аттестации обучающихся на соответствие их персональных достижений поэтапным требованиям соответствующей ООП (текущая и промежуточная аттестация) создаются фонды оценочных средств, включающие типовые задания, контрольные работы, репертуарные списки музыкальных произведений, тесты и методы контроля, позволяющие оценить знания, умения и уровень приобретенных компетенций. Фонды оценочных средств разрабатываются и утверждаются вузом.

Вузом должны быть созданы условия для максимального приближения программ текущей и промежуточной аттестации обучающихся к условиям их будущей профессиональной деятельности - для чего кроме преподавателей конкретной дисциплины в качестве внешних экспертов должны активно привлекаться работодатели, преподаватели, читающие смежные дисциплины.

Итоговая государственная аттестация выпускников по специализации “Менеджер социально-культурной деятельности, педагог” состоит из следующих экзаменов:

1. Выпускная квалификационная работа.

(Дипломная работа)

2. Методика и организация социально-культурной деятельности.
3. Менеджмент социально-культурной сферы
4. Междисциплинарная итоговая аттестация.

Итоговая государственная аттестация выпускников по специализации “Менеджер фольклорно-этнографического ансамбля, педагог” состоит из следующих экзаменов:

1. Специальность (исполнение сольной программы)
2. Дирижирование ансамблем
3. Методика организации социально-культурной деятельности.

4. Междисциплинарная итоговая аттестация.

Итоговая государственная аттестация выпускников по специализации “Менеджер хорового коллектива, педагог” состоит из следующих экзаменов:

1. Дирижирование хором
2. Методика работы с хором
3. Методика организации социально-культурной деятельности.
4. Междисциплинарная итоговая аттестация.

Итоговая государственная аттестация выпускников по специализации “Менеджер оркестрового коллектива, педагог” состоит из следующих экзаменов:

1. Специальный инструмент (исполнение сольной программы)
2. Дирижирование оркестром
3. Методика организации социально-культурной деятельности.
4. Междисциплинарная итоговая аттестация.

Итоговая государственная аттестация выпускников по специализации “Менеджер эстрадно-духового коллектива, педагог” состоит из следующих экзаменов:

1. Исполнение сольной программы
2. Методика работы с эстрадными оркестрами и ансамблями
3. Методика организации социально-культурной деятельности.
4. Междисциплинарная итоговая аттестация.

Итоговая государственная аттестация выпускников по специализации “Менеджер эстрадного ансамбля, солист, педагог” состоит из следующих экзаменов:

1. Исполнение сольной программы
2. Методика работы с эстрадными оркестрами и ансамблями
3. Методика организации социально-культурной деятельности.
4. Междисциплинарная итоговая аттестация.

Итоговая государственная аттестация выпускников по специализации “Менеджер хореографического коллектива, педагог” состоит из следующих экзаменов:

1. Выпускная квалификационная работа
2. Методика преподавания хореографических дисциплин
3. Методика организации социально-культурной деятельности.
4. Междисциплинарная итоговая аттестация.

Итоговая государственная аттестация выпускников по специализации “Постановщик-продюсер культурно-досуговых программ, педагог” состоит из следующих экзаменов:

1. Выпускная квалификационная работа.

(Дипломная работа)

2. Методика и организация социально-культурной деятельности.
3. Менеджмент социально-культурной сферы
4. Междисциплинарная итоговая аттестация.

Государственные экзамены проводятся по билетам, составленным в полном соответствии с учебными программами, что позволяет выявить теоретическую подготовку выпускника к решению профессиональных задач.

Результаты сдачи дипломного проекта (работы) и сдачи государственных экзаменов определяются оценками «отлично», «хорошо», «удовлетворительно», «неудовлетворительно», объявляются в тот же день после аттестации, оформляются протоколами заседаний аттестационных комиссий установленного образца.

Аттестационные испытания, включенные в состав итоговой государственной аттестации, не могут быть заменены оценкой уровня подготовки на основе текущего контроля успеваемости и промежуточной аттестации студента.

Настоящий стандарт по направлению 570029 Социально-культурная деятельность: разработан Учебно-методическим объединением по образованию в области искусства при базовом вузе – Кыргызском государственном Университете культуры и искусств им.Б.Бейшеналиевой.

Председатель УМО:

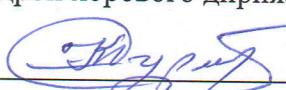
Тулобердиев К.К. - проректор по учебной работе, к.п.н., профессор кафедры КГУКИ им.Б.Бейшеналиевой

Члены УМО:

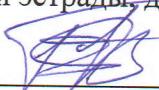
Джолдошбекова С.А.- проректор по научной работе, к.п.н., профессор кафедры КГУКИ им.Б.Бейшеналиевой

Алсаитова Д.А. – начальник учебной части, доцент каф. музыкально-теоретических дисциплин КГУКИ им.Б.Бейшеналиевой

Сатыбалдиев Э. К.- зав. кафедрой хореографии, доцент кафедры КГУКИ им.Б.Бейшеналиевой

Нурматов К. Н.-зав. кафедрой хорового дирижирования, доцент кафедры КГУКИ им.Б.Бейшеналиевой

Турумбаева Ч.М.- зав. кафедрой оркестрового дирижирования, Засл.дeят.культ.КР, доцент кафедры КГУКИ им.Б.Бейшеналиевой

Токтогулов А.К. - зав. кафедрой эстрады, доцент кафедры КГУКИ им.Б.Бейшеналиевой

Кочорбаев С.Б.- зав. кафедрой фольклора и традиционной музыки, ст.преп. кафедры КГУКИ им.Б.Бейшеналиевой

Кыргыз Республикасынын
Билим берүү жана илим
министрлигинин
«_____» _____ 2021-ж.
№ _____ бүйругуна
тиркеме

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ**

**ЖОГОРКУ КЕСИПТИК БИЛИМ БЕРҮҮНУН
МАМЛЕКЕТТИК БИЛИМ БЕРҮҮ СТАНДАРТЫ**

Багыты 570029 Социалдык-маданий ишмердик

**Квалификациялык даража: Социалдык-маданий ишмердиктин
менеджменти**

Академиялык даража: Адис

Бишкек 2021

Адистерди даярдоонун багыттары боюнча адистешүү тизмеси

570029 Социалдык-маданий ишмердиги багыты боюнча:

1. Социалдык-маданий иштин менеджери, педагог
2. Фольклордук-этнографиялык ансамблдин менеджери, педагог
3. Хор коллективинин менеджери, педагог
4. Оркестр коллективинин менеджери, педагог
5. Эстрадалык-үйлөмө аспаптар коллективинин менеджери, педагог
6. Эстрадалык ансамблдин менеджери, солист, педагог
7. Хореографиялык коллективинин менеджери, педагог
8. Маданий-эс алуу программалардын коюучу-продюсери, педагог

570029 Социалдык-маданий ишмердик адистиги боюнча Кыргыз Республикасынын жогорку кесиптик билим алуунун мамлекеттик билим берүү стандарты

1. Жалпы жоболор.

1.1. 570029 Социалдык-маданий ишмердик адистиги боюнча жогорку кесиптик билим алуунун мамлекеттик билим берүү стандарты Кыргыз Республикасынын Билим жана илим министрлери тарабынан “Билим берүү жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамы жана билим берүү жагында Кыргыз Республикасынын ченемдик-укуктук актыларына ылайык иштелип чыккан жана Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети белгилеген тартилте бекитилген.

Бул Мамлекеттик билим берүү стандартын аткаруу уюштуруу-укуктук формаларына карабастан адистерди даярдоо боюнча кесиптик билим берүү программаларын жүзөгө ашыруучу бардык жогорку окуу жайлары учун милдеттүү болуп саналат.

1.2. Терминдер, аныктамалар, белгилөөлөр, кыскартуулар:

Жогорку кесиптик билим берүүгө мамлекеттик билим берүүнүн үлгүсүндө Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндө» мыйзамына, ошондой эле Кыргыз Республикасы катышкан жана мыйзамда бекитилген тартилке ылайык күчүнө кирген жогорку кесиптик билим берүү чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерге ылайык терминдер жана аныктамалар колдонулат:

- **негизги билим берүү програмасы** – даярдоонун тийиштүү багыты боюнча билим берүү процессинин окуу-усулдук документтеринин, регламенттөөчү максаттарынын, күтүлүүчү натыйжалардын, мазмунунун жана аны жүзөгө ашырууну уюштуруунун жыйындысы;

- **даярдоо багыты** – фундаменталдык даярдоонун жалпылыгынын негизинде интеграциялануучу ар кандай профилдеги жогорку кесиптик билими бар кадрларды даярдоо учун билим берүүчү программалардын жыйындысы;

- **профиль** – конкреттүү түрүнө жана кесиптик ишмердүүлүктүн объектисине карата негизги билим берүү програмасынын багыттуулугу;

- **сабактардын цикли** – окутуунун, тарбиялоонун белгilenген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү-бир логикалык аяктоосу бар билим берүү программаларынын жана окуу сабактарынын жыйындысы;

- **модуль** - окутуунун, тарбиялоонун белгilenген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү-бир логикалык аяктоосу бар окуу сабактарынын белүгү;

- **компетенция** – тийиштүү тармакта кесиптик ишмердик кылуу учун зарыл жеке сапаттардын, билимдердин, көндүмдөрдүн жана жөндөмдөрдүн динамикалык комбинациясы;

- **зачеттук бирдик (кредит)** – негизги кесиптик билим берүү програмасынын эмгекти талап кылуусунун шарттуу чарасы;

- **окутуунун натыйжалары** – негизги билим берүү програмасы/модуль боюнча окутуунун натыйжасында алынган компетенциялар.

1.3. Кыскартуулар жана белгилөөлөр:

Ушул Мамлекеттик окутуу стандартында төмөнкү кыскартуулар колдонулат:

МБС - Мамлекеттик билим берүү стандарты;

ЖКБ – жогорку кесиптик билим;

НБП – негизги билим берүү програмасы;

ОУП – окуу-усулдук бирикмелер;

НБП СЦ – негизги билим берүү програмасынын сабактарынын цикли;

ЖИК – жалпы илимий компетенциялар;

АК - аспаптык компетенциялар;

КК – кесиптик компетенциялар;

СЖК – социалдык-жеке жана жалпы маданий компетенциялар 1.3..

2. Колдонуу чөйрөсү

2.1. Жогорку кесиптик билим берүүнүн бул Мамлекеттик билим берүү стандарты (мындан ары- ЖББ МБС) **570029 Социалдык-маданий ишмердик** адистиги боюнча НБП жүзөгө ашыруудагы милдеттүү ченемдердин, эрежелердин жана талаптардын жыйындысын билдирет жана лицензиясы же Кыргыз Республикасынын аймагында мамлекеттик аккредитациясы (аттестациясы) бар бардык жогорку кесиптик билим берүү уюмдары (мындан ары – жогорку окуу жайлар) тарабынан алардын уюштуруу-укуктук түрүнө карабастан жогорку кесиптик билим берүүнүн окуу жана уюштуруу-усулдук документтерин иштеп чыгуу, негизги окутуучу программалардын сапатын баалоо үчүн негиз болуп саналат.

2.2. **570029 Социалдык-маданий ишмердик** адистиги боюнча бул ЖББ МБС негизги колдонуучулары болуп төмөнкүлөр саналат:

- өз жогорку окуу жайларында бул багытта жана даярдык деңгээли боюнча илимдин, техниканын жетишкендиктерин жана социалдык чөйрөнү эске алуу менен негизги билим берүү программаларын иштеп чыгуу, натыйжалуу жүзгө ашыруу жана жаңыртуу үчүн жооптуу жогорку окуу жайларынын администрациясы жана илимий-педагогикалык курамы (профессорлор-окутуучулар курамы, илимий кызматкерлер);

- даярдоонун бул багыты боюнча жогорку окуу жайынын негизги билим берүү программасын өздөштүрүү боюнча өз окуу ишмердүүлүгүн натыйжалуу жүзөгө ашыруу үчүн жооптуу студенттер;

- кесиптик ишмердүүлүктүн тийиштүү чөйрөсүндө адистердин жана иш берүүчүлөрдүн бирикмелери;

- Кыргыз Республикасынын билим берүү чөйрөсүндө аткаруу бийлигинин борбордук мамлекеттик органынын тапшырмасы боюнча негизги билим берүү программаларын иштеп чыгуунун камсыз кылуучу окуу-усулдук бирикмелер жана кеңештер;

- жогорку кесиптик билим берүүнү финансылоону камсыз кылуучу аткаруу бийлигинин мамлекеттик органдары;

- жогорку кесиптик билим берүү чөйрөсүндө аттестациялоону, аккредитациялоону жана сапатты контролдоону жүзөгө ашыруучу жогорку билим берүү системасындагы мыйзамдардын аткарылышы үчүн контролдукту камсыз кылуучу ыйгарым укуктуу аткаруу бийлигинин мамлекеттик органдары.

2.3. Абитуриенттердин даярдык деңгээлине талаптар.

2.3.1. "Адис" квалификациясын ыйгаруу менен жогорку кесиптик билим алууга талапкер абитуриенттин билиминин деңгээли – жалпы орто (толук) билим; же атайын орто кесиптик билими же абитуриентте актердүк өнөрү жагында билим берүү мекемесинин бүтүрүүчүсүнө карата талаптарга тиешелүү билимдердин, көндүмдөрдүн жана жөндөмдөрдүн көлөмүнө ээ болуу шартында жогорку атайын билим.

2.3.2. Абитуриентте жалпы орто (толук) билими жөнүндө же жалпы орто (толук) билими жөнүндө аттестат берүүгө укугу бар орто кесиптик окуу жайын же баштапкы кесиптик окуу жайын бүтүргөндүгү же жогорку кесиптик билими жөнүндө мамлекеттик үлгүдөгү документи болушу керек.

3. Адистиктүн жалпы мүнөздөмөсү

3.1. Кыргыз Республикасында. **570029 Социалдык-маданий ишмердик** адистиги боюнча ЖББ МБС өзүнчө адистиктер боюнча жүзөгө ашырылат.

Адистик боюнча ЖББ МБСти толугу менен өздөштургөн жана белгиленген тартиптеги мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациялоону ийгиликтүү өткөн жогорку окуу жайларынын бүтүрүүчүлөрүнө "адис" квалификациясын ыйгаруу менен жогорку кесиптик билими жөнүндө диплом берилет .

3.2. **570029 Социалдык-маданий ишмердик** адистиги боюнча ЖББ МБС өздөштурүүнүн ченемдик мөөнөтү – адистештирилген жалпы орто музыкалык билимдин же атайын орто жана кесиптик билимдин базасында күндүзгү окутуу формасында 5 жылдан кем эмес болот.

Адистик боюнча окутуунун күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окутуу формасы боюнча ЖББ МБС өздөштүрүүнүн мөөнөттөрү, ошондой эле окутуунун ар кандай формаларын айкалыштырууда жана дистанциялык окутуу технологияларын пайдаланууда жгорку окуу жайы тарабынан окутуунун күндүзгү формасында өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтүнө карата бир жылга узартылат.

Адистик боюнча ЖББ МБС өздөштүрүүнүн башка ченемдик мөөнөттөрү Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан белгilenет.

3.3. Адистик боюнча ЖББ МБС өздөштүрүүнүн жалпы эмгекти талап кылуусу окутуунун күндүзгү формасында жалпы орто же орто кесиптик билимдин базасында 300дөн кем эмес зачеттук бирдикти (кредитти) түзөт.

Окуу жылы учун окутуунун күндүзгү формасында ЖББ МБС эмгекти талап кылуусу 60 зачеттук бирдикке (кредитке) барабар.

(Эки семестрлик окуу процессин түзүүдө) бир семестрдин эмгекти талап кылуусу 30 зачеттук бирдикке (кредитке) барабар

Бир кредит (зачеттук бирдик) студенттин окуу ишинин (анын аудитордук, өз алдынча ишин жана аттестациялоонун бардык түрлөрүн кошо алганда) 30 саатына эквиваленттүү.

Окутуунун күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча НБП эмгекти талап кылуусу, ошондой эле окутуунун ар кандай формаларын айкалыштырган учурда жана окуу жылында дистанциялык окутуу технологияларын пайдаланууда 45тен аз эмес зачеттук бирдикти (кредитти) түзөт.

3.4. 570029 Социалдык-маданий ишмердик адистиги боюнча ЖББ МБСнын инсанды окутуу жана тарбиялоо жагындагы максаттар.

3.4.1. Окутуу жагында **570029 Социалдык-маданий ишмердик** адистиги боюнча ЖББ МБСнын максаты:

бүтүүчүгө тандаган ишмердик чөйрөсүндө ийгиликтүү иштөөгө мүмкүндүк берген жгорку кесиптик (адистин деңгээлинде) билим алуу, эмгек рыногунда анын социалдык мобилдүүлүгүнө жана туруктуулугуна өбелгө болгон универсалдуу жана предметтик-атайын компетенцияга ээ гуманитардык, социалдык, экономикалык, математикалык жана табигый илимий билимдердин негиздерин жагында даярдыгы бар жгорку квалификациядагы адисти даярдоо болуп саналат.

3.4.2. Тарбиялоо жагында **570029 Социалдык-маданий ишмердик** адистиги боюнча ЖББ МБСнын максаты төмөнкүлөр болуп саналат:

активдүү жарандык позициясы, толеранттуу, максатка умтулуусу жана эмгекти сүйө билген, коммуникациялык жана өз кесиптик жана маданий деңгээлин өркүндөтүүгө умтуулган ар таралтуу жана шайкеш өнүккөн инсанды калыптандыруу.

3.5. Бүтүүчүлөрдүн кесиптик ишмердигинин чөйрөсү

570029 Социалдык-маданий ишмердик адистиги боюнча бүтүүчүлөрдүн кесипкөй ишмердүүлүгүнүн чөйрөсү өзүнө төмөнкүлөрдү камтыйт:

- жарандардын маданий байлыктарга ээ болуу жана эс алуу, рекреации жана туризм чөйрөсүндө чыгармачылык эркиндикке болгон конституциялык укуктарын жүзөгө ашырууну камсыз кылган мамлекеттик жана мамлекеттик эмес уюмдар (мекемелер), коомдук бирикмелер;

- маданий-эс алуу тибиндеги мекемелер, маданият үйлөрү, клубдар, менчиктиң ар кандай түрлөрүндөгү эс алуу жана маданият борборлору; көчмө тейлөө системалары (автоклубдар), массалык маданият-тарбиялоо иштерин жүргүзгөн, калктын бардык категориясынын маданий-эс алуу ишине инновациялык технологияларды иштеп чыгуу жана киргизүү мекемелер;

- көп функциялдуу мекемелер (маданий-эс алуу борборлору, маданий-спорттук комплекстер) эс алуу, рекреация, туризм индустриясынын мекемелери жана уюмдары;

- жалпыга маалымдоо каражаттары жана маданий-агартуу иштерин жүргүзгөн мекемелер (маданият үйлөрү, музейлер, басмалар, маданият борборлору, филармониялар, театрлар);

- маданият жана көркөм өнөр каражаттарын колдонуу менен балдардын, жеткинчектердин жана өспүрүмдөрдүн бош убактысын уюштурууну камсыз кылган жалпы билим берүүчү мекемелер жана балдарга кошумча билим берүү мекемелери;
- маданият жана көркөм өнөр чөйрөсүндө кесиптик орто билим берүү жана кадрларды кайра даярдоо окуу жайлары.

3.6. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердигинин объекттери.

570029 Социалдык-маданий ишмердик адистиги боюнча бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердигинин объекттери болуп төмөнкүлөр саналат:

- социалдык-маданий чөйрөдөгү мамлекеттик мекемелерди жана мамлекеттик эмес уюмдарды, коомдук бирикмелерди башкаруу системасы;
- социалдык-маданий ишмердиктин, рекреациялык объекттердин жана эс алуу индустрясынын менеджмент жана маркетинг процесстери;
- маданият мекемелери менен уюмдарынын чыгармачылык-өндүрүштүк иш процесстери;
- маданият мекемелеринин ишине көркөм жетекчилик процесстери;
- маданий-эс алуу программаларына (долбоорлоруна) продюсердик кылуу процесстери;
- көркөм-образдык, билдириүү каражаттарын колдонуу менен маданий-эс алуу программаларын (долбоорлорун) коюу технологиялары;
- маданий-агартуу ишинин технологиялары;
- көркөм-публицистикалык иштердин технологиясы;
- маданий-оюн-зоок иштеринин технологиясы;
- балдар-өспүрүмдөрдүн эс алуу уюмдарын, балдар, жеткинчектер жана өспүрүмдер менен массалык маданият-тарбиялоо иштерин педагогикалык жактан камсыз кылуу процесстери;
- калктын маданий-эс алуу ишин уюштуруу процесстери;
- маданий-агартуу ишинин массалык түрлөрүн уюштуруу процесстери;
- орто кесиптик билим берүү мекемелеринде, кошумча билим берүү мекемелеринде, анын ичинде балдарга кошумча билим берүү, жалпы билим берүү мекемелеринде окутуу.

3.7. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердигинин түрлөрү.

570029 Социалдык-маданий ишмердикти (адисин) даярдоо багыттары боюнча адис кесиптик ишмердиктин төмөнкү түрлөрүнө даярдалат:

- чыгармачылык-өндүрүштүк;
- уюштуруучулук-башкаруучулук;
- маданият мекемелеринин ишине көркөм жетекчилик;
- илимий-усулдук;
- долбоордук;
- педагогикалык.

Адис даярдаа турган кесиптик иштин ачык-айкын түрлөрү окуп жаткандар, тиешелүү кесиптик стандарттын негизинде (эгер бар болсо) же кызыккан жумуш берүүчүлөр менен бирге жогорку окуу жайы тарабынан аныкталат.

3.8. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишигинин милдеттери.

570029 Социалдык-маданий ишмердикке (адисин) даярдоо багыттары боюнча адис кесиптик иштин түрлөрүнө ылайык төмөнкүдөй кесиптик милдеттери чечүүгө тийиш:

№ 1 адистешүү «Социалдык-маданият иштеринин менеджери, педагог»:

- чыгармачылык-өндүрүш иши жагында:
- оригиналдуу сценарийлик-режиссердук чечилиштин негизинде маданий-эс алуу

программаларын (маалыматтык-агартуу, көркөм-публицистикалык, маданий-оюн-зоок) коюу;

- балдарды, жеткинчектерди жана чондорду чыгармачылык жактан өнүктүрүүгө, калктын бош убактысын уюштурууга багытталган маданий-эс алуу программаларын (долбоорлорду) түзүү;

- маданият мекемелеринде маданий-эс алуу ишин даярдоо жана өткөрүүнүн технологиялык процессин камсыз кылуу;

- маданият мекемелеринде, эс алуу жана рекреация индустриясында технологияларды иштеп чыгууга жана жүзөгө ашырууга катышуу;

- маданий-эс алуу иш процессинде калктын ар кандай топторунун руханий керектөөлөрүн канаттандыруу учун маданий мурастарды пайдалануу;

- жагымдуу маданий чөйрөнү түзүү, маданий-эс алуу чөйрөсүндө инновациялык кыймылдарга дем берүү;

- массалык агартуу жана тарбиялоо иштерин жүргүзүү;

- сергек жашоо ыңгайын кеңири таанытуу;

- социалдык-маданий чыгармачылыкты жана өнүгүп жаткан рекреациялык-оюн-зоок эс алуусун уюштуруу.

- *уюштуруу-башкаруу иши жагында:*

- маданий-эс алуу программаларына (долбоорлуна) продюсердик кылуу, калктын маданий-эс алуусунун ар кандай түрлөрүн (фестивалдарды, конкурстарды, кароолорду, майрамдарды, социалдык-маданий анимация жана рекреация программаларын, көргөзмөлөрдү жана бет ачарларды) уюштуруу жана өткөрүү;

- маданий-эс алуу чөйрөсүнүн, эс алуу жана рекреация мекемелерине, уюмдарына жана бирикмелерине жетекчилик кылуу;

- маданий-эс алуу иш чөйрөсүндө менеджмент жана маркетинг жүргүзүү, маданият мекемелерине жетекчилик кылуу;

- *маданият мекемелеринин ишине көркөм жетекчилик кылуу жагында:*

- маданий-эс алуу тибиндеги мекемелерге, клубдук мекемелерге, маданият жана эс алуу парктарына, илимий-усулдук борборлорго, эс алуу борборлуна жана ушул сыйктуу уюмдарга көркөм жетекчилик кылуу;

- маданий-эс алуу технологиясын жүзөгө ашырган маданият мекемелеринин чыгармачылык-өндүрүштүк ишинин максаттарын жана артыкчылыктарын иштеп чыгуу;

- калктын маданий өнүгүшүнө көмөк көрсөткөн маданият мекемелеринин ишин уюштуруу;

- балдарга кошумча билим берүү мекемелеринин, жалпы билим берүү мекемелеринин маданий-тарбиялоо иштерине көмөк көрсөтүү;

- *илимий-усулдук иши жагында:*

- маалыматтاشтыруу жана маданий-эс алуу ишин илимий-усулдук жактан камсыз кылуу, маалыматтык жана усулдук кызмат көрсөтүү;

- маданият саясатынын милдеттерин жүзөгө ашыруу боюнча маданий-эс алуу чөйрөсүнүн мекемелеринин алдыңкы тажыйбасын жайылтуу;

- маданий-эс алуу чөйрөсүнүн мекемелерин уюштуруу жана жетекчилик кылуу, калктын жигердүүлүгүнө дем берүү боюнча инновациялык усулдарды иштеп чыгуу;

- маданий-эс алуу ишине, коомду социалдык, маданий жана руханий жактан өнүктүрүү тенденцияларына илимий изилдөөлөрдү жүргүзүүгө катышуу;

- усулдук окуу куралдарын, окуу пландарын жана маалыматтык-агартуу программаларды, маданий-эс алуу программаларын, маданий-оюн-зоок программаларын, пластика-хореографиялык программаларды, спорттук-балдык программаларды, көркөм-публицистикалык программаларды, шоу-программаларды, анимациялык программаларды иштеп чыгуу;

- маданий чыгармачылыктын формалары, анын катышуучулары жана ресурстар жөнүндө компьютердик маалыматтар базасын түзүү жана колдоп туруу;

- маданий-эс алуу ишин уюштуруучуларды, жамааттардын жетекчилерин, методисттерди жана окутуучуларды кайра даярдоонун жана квалификациясын жогорулатуунун ар кандай формаларына катышуу;

- долбоордук иштер жасагында:

- маданий долбоорлорду жана программаларды иштеп чыгууга жана негиздөөгө катышуу;

- маданий чыгармачылыктын, рекреациянын инновациялык системасын педагогикалык долбоорлоого, туристтик эс алууну уюштурууга катышуу;

- маданий-эс алуу багытындагы долбоорлорду экспертизаоого катышуу;

- маданий-эс алуу чөйрөсүндө инновациялык долбоорлорду жана программаларды иштеп чыгуу боюнча консультациялык жардам көрсөтүү;

- педагогикалык ишмердик жасагында:

- маданият жана көркөм өнөр жагында кесиптик орто билим берүү жана кадрларды кайра даярдо окуу жайларында маданий-эс алуу иши жагында теорияны жана практикалык сабактарды, ошондой эле балдарга кошумча билим берүү мекемелеринде, жалпы билим берүү мекемелеринде тарыхый-маданий жана маданият таануу сабактарын окутуу;

- маданий-эс алуу багытындагы окутуулган сабактар боюнча толук окуу-усулдук комплексти камсыз кылуу.

№ 2 адистешүү «Фольклордук-этнографиялык ансамблдин менеджери, педагог»:

- чыгармачыл-өндүрүштүк иши жасагында:

- салттуу музыкалык-аткаруу өнөрүнүн жогорку үлгүлөрүн таркатууга көмөк көрсөтүү;

- жалпы угуучулардын жогорку көркөм-эстетикалык табитин тарбиялоо;

- салттуу ырчылык, аспаптык аткаруучулук, эпикалык-айтуучулук жана төкмө-акындык өнөрдү ар тараалтан таркатууга жигердүү катышуу;

- терең мазмундуу жана жогору көркөмдүк концерттик программаларды түзүү үчүн кесиптик билимдердин жана жөндөмдердүн базалык системасына ээ болуу;

- улуттук өз алдынчалуулуктун жана кыргыздардын бирдейлигинин органикалык бөлүгү катары азыркы этапта салттуу музыка өнөрүнүн ролун жана маанисин ар тараалтан түшүнүү;

- фольклордук-аткаруучулук өнөр жагында эң соңку жетишкендиктерге жана фольклордук-этнографиялык жамааттар үчүн аранжировка жана которуу өнөрүнө ээ болууга умтуулуу;

- кесиптик чеберчилики жана интеллектуалдык деңгээлди туруктуу жогорулатуу;

- фольклордук-этнографиялык ансамблдерди дирижеру, көркөм жетекчиси катары, ошондой эле аспапчы-солист жана салттуу стилдеги ырчы, дастан айтуучу, төкмө акын катары көрүүчү-угуучулар аркылуу уга билүү;

- уюштуруу-башкаруу иши жасагында:

- фольклордук-этнографиялык ансамблдерди жана ушундай эле көркөм жамааттарды уюштуруу жана жетекчилик кылуу принциптери;

- гастролдук-концерттик иштин заманбап ыкмалары жана формалары жана массалык көрсөтүлөрдү уюштуруу ыкмалары;

- азыркы кездеги шоу-бизнес жагындагы иштин формалары;

- маданият мекемелеринин ишине көркөм жетекчилик кылуу жасагында:

- көркөм жамааттын чыгармачылык жактан өсүшүнө дем берүү ыкмалары;

- ар кандай маданият жана көркөм өнөр мекемелеринде көркөм жамааттардын чыгармачылык-аткаруучулук ишин уюштуруунун оптималдуу формаларын киргизүү;

- фольклордук-этнографиялык жана ушундай эле көркөм жамааттарды уюштуруу жана жетекчилик кылуу;

- концерттик программалардын жана театр-көрүү оюндарынын башка формаларынын

эстетикалык-керкемдүк деңгээлин жогорулатуу боюнча туруктуу ишти жөнгө салуу;

- ар түрдүү чыгармачыл жамааттарды калыптандыруу үчүн шарттарды түзүү, алардын жетекчилеринин ишине жардам берүү, зарыл болгон учурда алардын ишине уюштуруучулук түзөтүлөрдү киргизүү;

- илимий-усулдук иши жагында:

- дүйнөлүк жана ата-мекендиң маданияттын тарыхын жана теориясын, маданият таануунун азыркы жетишкендиктерин, көркөм өнөр таанууну жана гуманитардык багыттагы башка текстеш илимдерди билүүгө негизделген илимий ой-жүгүртүү ықмаларына ээ болуу;

- көркөм чыгармачылыктын психологиялык негиздери, азыркы коомдо көркөм өнөрдүн социалдык ролу, маданият жана көркөм өнөрдү иликтөөнүн ар кандай ықмалары;

- республиканын калкынын курактык, билим, улуттук жана башка топторун эске алуу менен суроо-талаптарды, таламдарды илимий-усулдук негиздөө изилдөө ишин жүргүзүү;

- илимий ықмалардын негизинде көркөм чыгармачылык иштин тажрыйбасын иликтөө жана жалпылоо, аны өзүнүн чыгармачылык ишине киргизүү;

- көркөм-чыгармачылык иштин ар кайсы багыттарында илим изилдөөнүн маңзын, максаттарын жана милдеттерин, усулдарын түшүнүүнү ачып берүү;

- долбоордук иштер жагында:

- көркөм-аткаруучулук иштин ар кандай түрлөрүн долбоорлоо, аларды өнүктүрүү келечектерин аныктоо;

- азыркы Кыргызстандын ар түрдүү социалдык топторуна негизденүү менен коомдун таламдарың канаттандыруу;

- көркөмдүк иштин жаңы формаларын жана түрлөрүн моделдештируүнүн негизинде долбоордук жана изилдөө иштерин уюштуруу;

- көркөм-чыгармачылык чөйрөсүнө менеджменттин жана маркетингдин негиздерин киргизүү;

- финанссы-чарбалык ишти оптималдуу жүргүзүү боюнча пландаштырууну уюштуруу;

- педагогикалык иши жагында:

- педагогикалык талдоо ықмаларына таянуу;

- көркөм-билим берүү процессине чыгармачыл инсанды окутуунун, тарбиялоонун объективдүү байланыштарын киргизүү;

- заманбап көркөм-билим берүү технологиялардын негиздерине таянуу, көркөм-билим берүү жагында педагогикалык теорияны колдонуу;

- көркөм-билим берүү чөйрөсүндө түшүнүктөр структурасын жана системаларын пайдалануу;

- окутуу ықмаларын колдонуу, заманбап көркөм-билим берүү жагдайларын талдоо жана азыркы коомдун маданий-руханий өнүгүшүнүн негизги тенденцияларын аныктоо;

№ 3 адистешүү «Хор коллективинин менеджери, педагог»:

- чыгармачылык-өндүрүштүк иши жагында:

- өз демилгелүү хордук жамаатка жетекчилик кылуу;

- ар кандай доордо хор ырдоонун мыкты салттары, стилдери жана жанрлар менен практикалык таанышшуу жолу менен адистик боюнча терең билимдерге жетишүү;

- уюштуруу-башкаруу иши жагында:

- өз алдынча хор жамаатын уюштуруу;

- репертуарды тандоо жана концерттик программаны түзүү, аны туруктуу жаңылап турруу;

- маданият мекемелеринин ишине көркөм жетекчилик кылуу жагында:

- уюшкан хор жамаатына көркөм жетекчилик кылуу;

- концерттик чыгууларды жүзөгө ашыруу;

- өздөрү жетектеген жамааттын аткаруу чеберчилик деңгээлин жогорулатууга бардык чаралар менен көмөк көрсөтүү;

- илимий-усулдук ишмердик жагында:

- социалдык-маданий, социалдык-педагогикалык билимдин ар кандай бөлүктөрү

боюнча кесиптик даярдыкка ээ болуу;

- азыркы социалдык-маданий кырдаалды, коомдун социалдык, маданий жана руханий өнүгүшүнүн негизги тенденцияларын талдоо ыкмаларын алуу;

- алган билиминин негизинде жөндөмдүүлүктөргө экономикалык болуу, божомол жасап жана чечим кабыл алуу;

- долбоордук иштер жагында:

- социалдык-маданий ишмердик чейрөсүндө менеджменттин жана маркетингдин негиздерине ээ болуу;

- массалык угуучулардын көркөм-эстетикалык табитин тарбиялоо программаларын иштеп чыгуу, салттуу вокалдык-хор өнөрүн бардык чараптар менен жайылтуу;

- педагогикалык иши жагында:

- орто кесиптик билим берүү окуу жайларында, балдардын билим берүү мекемелеринде музыкалык-теориялык жана практикалык хор сабактарын, ошондой эле маданият жана көркөм өнөр чөйрөсүндө кадрларды кайра даярдоодо, жана балдардын кошумча билим берүү мекемелеринде, жалпы билим берүү мекемелеринде тарыхый-маданий жана маданият таануу сабактарын окутуу.

№ 4 адистешүү « Оркестр колективинин менеджери, педагог»:

- чыгармачылык-өндүруштук иши жагында:

- жогору билимдүү музыкантын, элдик музыка өнөрүнүн ынанымдуу пропагандистинин деңгээлине жетүү;

- ар түрдүү репертуарда жол таба билүү;

- өздүк көркөм жамааттын чыгармачылык өсүшүнө дем берүүнүн формалары жана ыкмалары жагындагы билимдерге ээ болуу;

- массалык агартуу ишин жана тарбиялоо ишин жүргүзүү;

- сергек жашоо ыңгайын көнүри таанытуу;

- социалдык-маданий чыгармачылыкты жана өнүгүп жаткан рекреативдик-оюн-зооктук эс алууну уюштуруу;

- уюштуруу-башкаруу иши жагында:

- иштин бекитилген сметасына, программасына жана пландарына ылайык финансы жана чарбалык иш жүргүзүү боюнча жөндөмдүүлүктөргө ээ болуу;

- маданият мекемелеринин ишине көркөм жетекчилик кылуу жагында:

- уюшулган эл аспаптар оркестрине (ансамблине) көркөм жетекчилик кылуу;

- көркөм-эстетикалык концерттик программаларды түзүү жөндөмдүүлүктөрүнө ээ болуу;

- эл аспаптарында аткаруучулуктун заманбап жетишкендиктерине жана аларда ойноо ыкмаларына ээ болуу;

- илимий-усулдук ишмердик жагында:

- маданий-эс алуу ишине, коомдун социалдык, маданий жана руханий өнүгүшүнүн негизги тенденцияларына илимий изилдөөлөрдү жүргүзүүгө катышуу;

- усулдук окуу куралдарын, окуу пландарын жана маалыматтык-агартуу программаларын, көркөм-публицистикалык программаларды, шоу программаларды иштеп чыгуу;

- уюштуруучуларды, жамааттардын жетекчилигин, методисттерди жана эл аспаптар оркестринин ишине байланыштуу адистешүү боюнча сабактардын окутуучуларын кайра даярдоого жана квалификациясын жогорулатууга катышуу;

- долбоордук иши жагында:

- маданий долбоорлорду жана программаларды иштеп чыгууга жана негиздөөгө катышуу;

- маданий чыгармачылыктын инновациялык системасын педагогикалык долбоорлоого, рекреацияга, туристтик эс алуунун уюштурууга катышуу;

- маданий-эс алуу багытындагы долбоорлорду экспертизaloого катышуу;

- педагогикалык иши жагында:

- орто кесиптик билим берүү окуу жайларында, балдардын билим берүү мекемелеринде музыкалык-теориялык жана практикалык эл аспаптар оркестри жагында, ошондой эле маданият жана **көркөм өнөр** чөйрөсүндө кадрларды кайра даярдоодо, жана балдардын кошумча билим берүү мекемелеринде, жалпы билим берүү мекемелеринде тарыхый-маданий жана маданият таануу сабактарын окутуу;

№ 5 адистешүү «Эстрадалык-үйлөмө оркестрдин менеджери, педагог»:

- чыгармачылык-өндүруштук иши жагында:

- эстрадалык-музыкалык аспаптарда ойной билүү жана өткөн жана азыркы кездеги музыкалык маданият жагындагы кубулуштарды талдоо;

- азыркы музыкалык турмушту абалын жана ата-мекендик жана чет өлкөлүк музыканын жетишкендиктерин талдоо;

- өз демилгелүү жана кесипкөй эстрадалык-үйлөмө оркестрди, ансамблдерди жана профили боюнча башка чыгармачыл жамааттарды уюштуруу жана жетекчилик кылуу;

- аткаруунун негизги көндүмдөрүнө ээ болуу, аспап менен салттуу ырчылык өнөрдү интерпретациялоо;

-уюштуруу-башкаруу иши жагында:

- чыгармачылык-аткаруучулук ишти туура уюштуруунун ролун түшүнүү;

- калктын маданий-эс алуу ишмердигинин ар кандай түрлөрүн (фестивалдарды, конкурстарды, кароолорду, майрамдарды) уюштуруу жана өткөрүү;

- маданий-эс алуу ишмердик чөйрөсүндө менеджментти жана маркетингди жүргүзүү, маданият мекемелеринин ишине жетекчилик кылуу;

-маданият мекемелеринин ишине көркөм жетекчилик кылуу жагында:

- көркөм-эстетикалык концерттик программаларды түзүүгө көмөктөшкөн кесиптик билимдердин жана жөндөмдөрдүн системасына ээ болуу;

- гастролдук-концерттик ишти жана массалык оюндарды уюштуруунун бардык формаларын, ыкмаларын талдоо;

- көркөм жамааттын чыгармачыл өсүшүнө дем берүү формаларын жана ыкмаларын пайдалануу;

- илимий-усулдук иши жагында:

- маданий-эс алуу мекемелеринин маданий саясаттын милдеттерин жүзөгө ашыруу боюнча алдыңкы тажрыйбасын жайылтуу;

- маданий-эс алуу ишине, коомдун социалдык, маданий жана руханий өнүгүшүнүн негизги тенденцияларына илимий изилдөөлөрдү жүргүзүүгө катышуу;

- эстрадалык-музыкалык маданияттын өнүгүшүнүн ар кайсы этабында аткарып билдириүү каражаттарын пайдалануу маселелерин чечмелөө;

- долбоордук иши жагында:

- маданий долбоорлорду жана программаларды иштеп чыгууга жана негиздөөгө катышуу;

- маданий чыгармачылыктын инновациялык системасын педагогикалык долбоорлоого катышуу;

- маданий-эс алуу багытындагы долбоорлорду экспертизаоого катышуу;

- маданий-эс алуу жагында инновациялык долбоорлорду жана программаларды иштеп чыгуу боюнча консультациялык жардам көрсөтүү;

- педагогикалык иши жагында:

- ырдоо, үндүн тибин аныктоо, көнүгүүлөрдү, репертуарды жекече тандоо сыйктуу бир катар маселелерди өзүнө камтыган сабактарды окутуу ыкмаларын практикалык пайдалануу ж.б.;

- маалымат издөөнүн, тандоонун, системага салуунун жана пайдалануунун сарамжалдуу ыкмаларын колдонуу, аны текшерүү жана булактарды классификациялоо;

- кесиптик иште заманбап аудио-, видео, үн жазуучу техникалык аппаратураны пайдалануу;

- долбоордук иши жагында:

- маданий долбоорлорду жана программаларды иштеп чыгууга жана негиздөөгө катышуу;

- маданий чыгармачылыктын, рекреациянын инновациялык системасын педагогикалык долбоорлоого, туристтик эс алууну уюштурууга катышуу;

- маданий-эс алуу багытындагы долбоорлорду экспертизaloого катышуу;

- педагогикалык иши жагында:

- маданият жана көркөм өнөр жагында кесиптик орто билим берүү жана кадрларды кайра даярдоо окуу жайларында элдик аспаптар оркестри жагында музикалык-теориялык жана практикалык сабактарды, ошондой эле балдарга кошумча билим берүү мекемелеринде, жалпы билим берүү мекемелеринде тарыхый-маданий жана маданият таануу сабактарын окутуу;

№ 6 адистешүү «Эстрадалык ансамблдин менеджери, солист, педагог»:

- чыгармачылык-өндүрүштүк иши жагында:

- эстрадалык-музыкалык аспаптарда ойной билүү жана өткөн жана азыркы учурдун музикалык маданияты жагындагы кубулуштарды талдоо;

- азыркы музикалык турмушту абалын жана ата-мекендик жана чет өлкөлүк музыканын жетишкендиктерин талдоо;

- ез демилгелүү жана кесиптик эстрадалык-үйлөмө оркестри, ансамблдерди жана профили боюнча башка чыгармачылык жамааттарды уюштуруу жана жетекчилик кылуу;

- аткаруунун негизги көндүмдерүнө ээ болуу, аспап менен салттуу ырчылык өнөрдү интерпретациялоо;

- уюштуруу-башкаруу иши жагында:

- чыгармачылык-аткаруу ишин туура уюштуруунун ролун түшүнүү;

- калктын маданий-эс алуу ишмердигинин ар кандай түрлөрүн (фестивалдарды, конкурстарды, кароолорду, майрамдарды) уюштуруу жана өткөрүү;

- маданий-эс алуу ишмердик чөйрөсүндө менеджментти жана маркетингди жүргүзүү, маданият мекемелеринин ишине жетекчилик кылуу;

- маданият мекемелеринин ишине көркөм жетекчилик кылуу жагында:

- көркөм-эстетикалык концерттик программаларды түзүүгө көмөк көрсөткөн жөндөмдүүлүктөр менен билимдер системасын киргизүү;

- гастролдук-концерттик ишти жана массалык оюндарды уюштуруунун бардык формаларын, ыкмаларын талдоо;

- көркөм жамааттын чыгармачыл өсүшүнө дем берүү формаларын жана ыкмаларын пайдалануу;

- илимий-усулдук иши жагында:

- маданий-эс алуу мекемелеринин маданий саясаттын милдеттерин жүзөгө ашыруу боюнча алдыңкы тажрыйбасын жайылтуу;

- маданий-эс алуу ишине, коомдун социалдык, маданий жана руханий өнүгүшүнүн негизги тенденцияларына илимий изилдөөлөрдү жүргүзүүгө катышуу;

- эстрадалык-музыкалык маданияттын өнүгүшүнүн ар кайсы этабында аткарып билдириүү каражаттарын пайдалануу маселелерин чечмелөө;

- долбоордук иши жагында:

- маданий долбоорлорду жана программаларды иштеп чыгууга жана негиздөөгө катышуу;

- маданий чыгармачылыктын инновациялык системасын педагогикалык долбоорлоого катышуу;

- маданий-эс алуу багытындагы долбоорлорду экспертизaloого катышуу;

- маданий-эс алуу жагында инновациялык долбоорлорду жана программаларды иштеп чыгуу боюнча консультациялык жардам көрсөтүү;

- педагогикалык иши жагында :

- ырдоо, үндүн тибин аныктоо, көнүгүүлөрдү, репертуарды жекече тандоо сыйктуу бир

катар маселелерди өзүнө камтыган сабактарды окутуу ыкмаларын практикалык пайдалануу ж.б.;

- маалымат издеөнүн, тандоонун, системага салуунун жана пайдалануунун сарамжалдуу ыкмаларын колдонуу, аны текшерүү жана булактарды классификациялоо;
- кесиптик иште заманбап аудио-, видео, үн жазуучу техникалык аппаратуралык пайдалануу;

№ 7 адистешүү «Хореографиялык коллективинин менеджери, педагог»:

- чыгармачылык-өндүрүштүк иши жагында:

- Кыргыз Республикасынын калкынын көп улуттуу курамын эске алуу менен ар кандай социалдык-маданий, улуттук шарттарда көркөм өнөрдү (кесиптик, өз демилгелүү, элдик) өнүктүрүү жана бекитүү боюнча хореограф-коюучунун практикалык ишинин жөндөмдүүлүктөрүн өздөштүрүү;

- (кесиптик, өз демилгелүү хореографиялык жамааттарда) көркөм ойду жүзөгө ашыруу;

- уюштуруу-башкаруу иши жагында:

- маданий-эс алуу программаларына продюсердик кылуу, майрамдарды, фестивалдарды, кароолорду, конкурстарды жана башка социалдык-маданий анимация жана рекреациялык программаларды, көзгөзмелөрдү жана бет ачарларды уюштуруу жана өткөрүү;

- маданий-эс алуу жагындагы мекемелерге, уюмдарга жана бирикмелерге, эс алуу жана рекреация индустриясына жетекчилик кылуу;

- маданий-эс алуу ишмердик чөйрөсүндө менеджментти жана маркетингди жүргүзүү, маданият мекемелеринин ишине жетекчилик кылуу;

- маданият мекемелеринин ишине көркөм жетекчилик кылуу жагында:

- классикалык жана заманбап билдириүү каражаттарын пайдалануу менен ар кандай жанрдагы, формадагы оюндарды, драматургияны (көп актылуу жана бир актылуу спектаклдерди, хореографиялык миниатюраларды, концерттик программаларды, эстрадалык номерлерди) жаратуу жөндөмдүүлүктөрүн пайдалануу;

- калктын маданий өнүгүшүнө көмөк көрсөтүүчү маданий мекемелеринин ишин уюштуруу;

- балдарга кошумча билим берүү мекемелеринин, жалпы билим берүү мекемелеринин маданий-тарбиялоо ишине көмөк көрсөтүү;

- илимий-усулдук иши жагында:

- маданий-эс алуу ишине, коомдун социалдык, маданий жана руханий өнүгүшүнүн негизги тенденцияларына илимий изилдөөлөрдү жүргүзүүгө катышуу;

- заманбап социалдык-маданий кырдаалга, коомдун социалдык, маданий жана руханий өнүгүшүнүн негизги тенденцияларын талдоо жөндөмдүүлүктөрүнө экономикалык болуу, алган билиминин негизинде божомолдорду жасай жана чечим кабыл ала билүү;

- долбоордук иши жагында:

- социалдык-маданий процесстерди оптималдаштырууну божомолдоо, аларды жөнгө салуу жана инсанды социалдык-маданий ишке кошуу үчүн шарттарды моделдеөнү башкаруу максатында көркөм-чыгармачылык чөйрөсүндө байкалган кубулуштарды, фактыларды, көйгөйлөрдү изилдөө боюнча иштерге катышуу;

- педагогикалык иши жагында:

- кесиптик орто билим берүү жана маданий жана көркөм өнөр жагындагы кадрларды кайра даярдоо окуу жайларында, ошондой эле көркөм өнөр мектептеринде, хореографиялык студияларда жана хореографиялык билим берүүнүн башка формаларында теориялык жана практикалык сабактарды окутуу;

№8 адистик. «Маданий-эс алуу программаларды коюучу-продюссер, педагог»:

- чыгармачылык-өндүрүштүк ишмердүүлүк жаатында;

- оригиналдуу каржылык-режиссердук чечимдин негизинде маданий-эс алуу программаларды (көркөм-публицистикалык, маданий-оюн-зоок) коую;

- балдардын, өспүрүмдердүн жана чондордун чыгармачылык өнүгүүсүнө, калктын бош убактысын уюштурууга багытталган каржылык чыгымы акталган долбоорлорду түзүү;
- маданият мекемелеринде маданий-эс алуу ишмердүүлүгүн даярдоо жана өткөрүүнүн технологиялык процессин камсыздоо;
- социалдык-маданий жана өнүктүрүүчү рекреативдик-оюн-зоок эс алууну уюштуруу;
- ***уюштуруу-башикаруу ишмердүүлүгү жсаатында;***
- маданий-эс алуу программаларды продюсерлөө, калктын маданий-эс алуу ишмердүүлүгүнүн ар кандай түрлөрүн уюштуруу жана өткөрүү (фестивалдар, кароо конкурстар, майрамдар, социомаданий аимациянын жана рекреациянын программалары, көргөзмөлөр жана презентациялар);
- маданий-эс алуу чөйрөсүнүн, эс алуу жана рекреациянын индустрия мекемелерин, уюмдарын жана бирикмелерин жетектөө;
- маданий-эс алуу чөйрөсүндө финанссылык менеджментти жана маркетингди ишке ашыруу, маданият мекемелеринин ишмердүүлүгүн жетектөө;
- ***маданият мекемесинин көркөм жетекчилик иши жсаатында;***
- маданий-эс алуу тибиндеги мекемени, клубдук мекемени, маданият жана эс алуу паркын, илимий-усулдук борборду, эс алуу борборун жана окшош уюмдарды көркөм жетектөө;
- маданий-эс алуу технологияларын жүзөгө ашыруучу маданият мекемелеринин чыгармачылык-өндүрүштүк ишмердүүлүгүнүн максаттарын жана артыкчылыктарын иштеп чыгуу;
- калктын маданий өнүгүшүнө өбөлгө болгон маданият мекемелеринин финанссылык ишмердүүлүгүн уюштуруу;
- ***илимий-усулдук ишмердүүлүк жсаатында;***
- маданий-эс алуу ишмердүүлүкту маалыматташтыруу жана илимий-усулдук жактан камсыздоо, маалыматтык жана усулдук кызматтарды көрсөтүү;
- маданият саясатынын милдетин ишке ашыруу боюнча маданий-эс алуу чөйрөсүндөгү мекемелердин алдынкы тажрыйбасын жайылтуу;
- мекемелердин маданий-эс алуу чөйрөнү уюштуруу жана жетектөө, калктын активдүүлүгүн стимулдаштыруу боюнча инновациялык усулдарды иштеп чыгуу;
- маданий-эс алуу ишмердүүлүгүн, коомдун социалдык, маданий жана руханий өнүгүүсүнүн негизги тенденцияларын илимий изилдөөгө катышуу;
- усулдук колдонмоловду, окуу пландарын жана маалыматтык-агартуу программаларын, маданий-эс алуу программаларын, маданий-оюн-зоок программаларын, пластикалык-хореографиялык программалардын, спорттук-балдык программаларды, көркөм-публицичтикалык программаларды, шоу-программаларды, анимациялык программаларды иштеп чыгуу;
- маданий чыгармачылыктын формалары, анын катышуучулары жана ресурстары жөнүндө компьютердик маалыматтар базасын түзүү жана колдоо;
- маданий-эс алуу ишмердүүлүгүн уюштуруучулардын, жамааттардын жетекчилеринин, методисттеринин жана окутуучуларынын квалификациясын кайра даярдоо жана жогорулатуу боюнча ар кандай формаларга катышуу;
- ***долбоордук ишмердүүлүк жсаатында;***
- маданий долбоорлорду жана программаларды иштеп чыгууга жана негиздөөгө катышуу;
- маданий чыгармачылык, рекреация, туристтик эс алууну уюштуруунун инновациялык системасын педагогикалык долбоорлоого катышуу;
- маданий-эс алуу багытындагы долбоорлорду экспертизаалого катышуу;
- маданий-эс алуу чөйрөсүндө инновациялык долбоорлорду жана программаларды

иштеп чыгуу боюнча консультациялык жардам көрсөтүү;

- педагогикалык ишмердүүлүк жаатында;
- орто кесиптик билим берүү окуу жайларында маданий-эс алуу ишмердүүлүгү жаатында теориялык жана практикалык дисциплиналарды окутуу жана маданият жана искусство чөйрөсүндө кадрларды кайра даярдоо, ошондой эле тарыхый-маданий жана маданият таануу дисциплиналарын балдарга кошумча билим берүү мекемелеринде, жалпы билим берүү мекемелеринде окутуу;
- окуу-усулдук комплекси толугу менен камсыздоо.

Бүтүрүүчү даярдала турган кесиптик милдеттердин тизмеси негизинен кесиптик ишмердүүлүктүн тиешелүү тармагындагы квалификациялык талаптардан жана кесиптик стандарттан (эгер бар болсо) алынууга тийиш.

4. НБПны жүзөгө ашыруу шарттарына жалпы талаптар

4.1. НБПны жүзөгө ашырууда жогорку окуу жайларынын уқуктарына жана милдеттерине жалпы талаптар.

4.1.1. Жогорку окуу жайы адистиги боюнча НБПны иштеп чыгат. НБП эмгек рыногунун керектөөлөрүн эсепке алуу менен Кыргыз Республикасынын адистик боюнча университеттин окумуштуулар көнеши тарабынан бекитилет.

Жогорку окуу жайы илимдин, маданияттын, экономиканын, техниканын, технологиялардын жана социалдык чөйрөнүн өнүгүүсүн эске алуу менен НБПны жок дегенде 5 жылда бир жолу жаңыртууга милдеттүү, мында төмөнкүлөрдү түзүүдө жогорку окуу жайында билим берүүнүн сапатынын кепилдиктерин камсыз кылуу боюнча рекомендацияларды карманат:

- бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыз кылуу боюнча стратегияны иштеп чыгууда;
- билим берүү программаларына мониторинг жүргүзүүдө, мезгил-мезгили менен рецензиялоодо;
- так макулдашылган критерийлердин негизинде студенттердин билимдеринин жана жөндөмүнүн деңгээлин, бүтүрүүчүлөрдүн компетенцияларын объективдүү баа берүү жол жоболорун иштеп чыгууда;
- бардык жүзөгө ашырылуучу билим берүү программалардын жетиштүү ресурстарын, аларды пайдалануунун натыйжалуулугун, анын ичинде окутуучуларды сурамжылоо жолу менен контролдоону камсыз кылууда;
- өз ишмердүүлүгүнө (стратегияга) баа берүү жана башка билим берүү мекемелери менен салыштыруу үчүн макулдашылган критерийлер боюнча өзүн-өзү изилдөөнү туруктуу еткөрүүдө;
- өз ишмердүүлүгүнүн, пландарынын, инновациялардын натыйжалары жөнүндө маалымдоодо.

4.1.2. Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатына баа берүү аларды учурдагы, ортолук жана жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоону камтууга тийиш. Студенттердин жана бүтүрүүчүлөрдүн жеке жетишкендиктеринин НБПнын тийиштүү этаптык же түпкү талаптарына ылайыктуулугуна аттестациялоо үчүн баа берүү каражаттарынын базасы түзүлөт, алар билимдердин, жөндөмдөрдүн жана кабыл алынган компетенциялардын деңгээлин баа берүүгө мүмкүндүк берүүчү тилтүү тапшырмаларды, контролдук иштерди, тесттерди камтыйт. Баа берүүчү каражаттарын базасы жогорку окуу жайы тарабынан иштелип чыгат жана бекитилет.

Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү аттестациялоого, квалификациялык иштердин мазмуну, көлөмү жана структурасы жогорку окуу жайларынын мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациялоо жөнүндө Жобону эске алуу менен жогорку окуу жайы тарабынан аныкталат.

4.1.3. НБПны иштөп чыгууда жогорку окуу жайынын бүтүрүүчүлөрүнүн социалдык-жеке компетенцияларын түзүүдө (мисалы, социалдык өз ара аракеттенүү компетенциялары, өзүн-өзү уюштуруу жана өзүн-өзү башкаруу, системалык-ишмердүүлүк мүнөзү) жогорку окуу жайынын мүмкүнчүлүктөрү аныкталышы керек. Жогорку окуу жайы инсандын ар тарааптуу өнүгүүсү үчүн зарыл анын социалдык-маданий чөйрөсүн калыптандырууга тийиш.

Жогорку окуу жайы окуу процессинин социалдык-тарбиялоо компонентин, анын ичинде студенттик өз алдынча башкарууну, студенттердин коомдук уюмдарын, студенттик илимий коомдордун ишинде студенттердин катышуусу спорттук өнүктүрүүгө өбөлгө түзүүгө милдеттүү.

4.1.4. Жогорку окуу жайынын НБП студенттин тандоосу боюнча ар бир СЦнын вариациялык бөлүгүнүн үчтөн бириңен аз эмес көлөмдө сабакты камтуусу керек. Сабактарды түзүүнүн тартиби студенттин тандоосу боюнча жогорку окуу жайдын окумуштуулар көнеши тарабынан белгиленет.

4.1.5. Жогорку окуу жайы студенттерге окутуунун өз программасын түзүүгө катышууга реалдуу мүмкүнчүлүктүү камсыз кылуусу керек.

4.1.6. Жогорку окуу жайы НБПны түзүүдө студенттердин укуктары жана милдеттери менен аларды тааныштырууга милдеттүү, студенттер тандаган сабактар алар үчүн милдеттүү экендигин, ал эми алардын суммалык эмгекти талап кылышы окуу планы менен каралгандан аз болбошу керек.

4.2. НБП жүзөгө ашырууда студенттердин укуктарына жана милдеттерине жалпы талаптар.

4.2.1. Студенттин тандоосу боюнча НБПда каралган окуу сабактарын өздөштүрүүгө бөлүнгөн окуу саатынын көлөмүнүн чектеринде конкреттүү сабактарды студенттер тандоого укуктуу.

4.2.2. Студент жеке өзүнүн билим алуу траекториясын түзүүдө сабакты тандоо жана анын даярдоо профилинин (адистешүүсү) келечектеги мүнөзүнө таасири боюнча жогорку окуу жайында консультация алууга укуктуу.

4.2.3. Студенттер НБПны өздөштүрүүдө СЖКны өнүктүрүү жагында натыйжаларга жетишүү максатында студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүүгө, коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын, студенттик илимий коомдордун ишинде катышууга милдеттүү.

4.2.4. Студенттер жогорку окуу жайынын НБПда каралган бардык тапшырмаларды белгиленген мөөнөттө аткарууга милдеттүү.

4.3. Студентке окуу жүгүнүн **максималдуу көлөмү**, анын аудиториялык жана аудиториялык эмес (өз алдынча) окуу ишинин бардык түрлөрүн кошо алганда жумасына 45 саат белгиленет.

Окутуунун күндүзгү формасында аудиториялык сабактардын көлөмү ЖКБ деңгээлин жана ар бир сабакты окуп үйрөнүүгө бөлүнгөн жалпы көлөмдөн 35 пайыздан кем эмес чегинде даярдыктын бағытынын өзгөчөлүгүн МБС аныкталат.

Академиялык дисциплинада өз алдынча иштөө үчүн бөлүнгөн сааттарга бул академиялык дисциплина (модуль) боюнча экзаменге даярдануу үчүн берилген убакыт кирет.

4.4. Окутуунун күндүзгү-сырттан окутуу (кечки) формасында аудиториялык сабактардын көлөмү жумасына 16 сааттан кем болбоого тийиш.

4.5. Окутуунун сырттан окуу формасында студентке окутуучунун жылына кеминде 160 сааттык көлөмдө сабак өтүү мүмкүнчүлүгү камсыз кылышы керек.

4.6. Окуу жылындағы каникул убактысынын **жалпы көлөмү** 7-10 жуманы, анын ичинде кыш мезгилинде кеминде еки жуманы түзөт.

5. Адистик боюнча НБПга карата талаптар

5.1. Адистик боюнча НБП өздөштүрүүнүн натыйжаларына карата талаптар.

«Адис» квалификациясын ыйгаруу менен **570029 Социалдык-маданий ишмердик**

адистиги боюнча бүтүрүүчү НБПнын максаттарына жана ушул ЖКБ МБСнын 3.4 жана 3.8-пункттарында көрсөтүлгөн кесиптик ишмердүүлүктүн милдеттерине ылайык төмөнкү жалпы маданий компетенцияга (ЖК) ээ болууга тийиш:

өзүнүн интеллектуалдык жана жалпы маданий денгээлин өркүндөтүүгө жана өнүктүрүүгө, ез инсандыгынын адеп-ахлагын жана дene боюн өркүндөтүүгө жетишүүгө жөндөмдүү (ЖК-1);

изилдөөнүн жаңы ыкмаларына өз алдынча окууга, өзүнүн кесиптик ишинин илимий жана илимий-өндүрүштүк профилин өзгөртүүгө, ишмердиктин социалдык-маданий жана социалдык шарттарын өзгөртүүгө жөндөмдүү (ЖК-2);

ишкерлик баарлашуу каражаты катары мамлекеттик жана чет тилдерди эркин пайдаланууга; жигердүү социалдык мобилдүүлүккө жөндөмдүү (ЖК-3);

илим-изилдөө, илимий-өндүрүштүк иштерди жана чыгармачылык долбоорлорду уюштурууда, илимий жана чыгармачыл жамаатты башкарууда билимин жана жөндөмүн пайдаланууга, бүтүндөй команданы түзүүгө, таасир этүүгө, керектүү багыттагы максаттарга жетишүү үчүн анын социалдык-психологиялык жагдайына таасир тийгизүүгө, иштин натыйжаларынын сапатына баа берүүгө жөндөмдүү (ЖК-4);

кесиптик компетенциянын алкагында өз чечимдери үчүн жоопкерчиликтى алууга даяр, стандарттуу эмес чечимдерди кабыл алууга, кейгөйлүү маселелерди чечүүгө жөндөмдүү (ЖК-5);

жаны жагдайларга жатыгууга, топтолгон тажрыйбаларды кайра баалоого, өз мүмкүнчүлүктөрүн талдай билүүгө жөндөмдүү (ЖК-6);

сергек жашоо ыңгайынын ченемдеринин жана рекомендацияларынын көз карашынан алганда жеке өрнөгү менен курчап тургандарга дурус таасир тийгизүүгө жөндөмдүү (ЖК-7).

маалыматты кабылдоого, жалпылоого жана талдоого, максат коюп жана ага жетүү жолдорун тандоого жөндөмдүү (ЖК-8);

өзүнүн сүйлөй турган сөзүн мамлекеттик жана расмий тилдерде логикалуу туура, негиздүү жана таасын курууга жөндөмдүү (ЖК-9);

энэ тилин жана чет тилди (кеминде бир тил) социалдык жана кесиптик баарлашууга, атайын адабияттарды окууга жана которууга, аннотацияларды түзүүгө мүмкүндүк берген денгээлде билүүгө (ЖК-10);

ишкердик баарлашууга: ачык сөз сүйлөп чыгууга, сүйлөшүүлөрдү жүргүзүүгө, кенешмелерди өткөрүүгө, ишкердик кат альшууга, электрондук коммуникацияга жөндөмдүү (ЖК-11);

маалыматты алуунун, сактоонун жана кайра иштетүүнүн негизги ыкмаларына, жолдоруна жана каражаттарына, маалыматты башкаруу каражаты, анын ичинде глобалдык компьютердик тармактарда жана корпорациялык маалымат системаларында компьютер менен иштөө жөндөмдүүлүктөрүнө ээ болууга (ЖК-12);

ую-башкаруу ишин жүргүзүүгө жана чыгармачылык иш-чараларды (фестивалдар, конкурстар, концерттер) өткөрүүгө байланышкан иш жүргүзүүгө жөндөмдүү (ЖК-13);

Өзүнүн интеллектуалдык жана жалпы маданий денгээлин өнүктүрүп жана өздөштүрө алуу (ЖК-14);

Иштиктүү баарлашуунун каражаты катары кыргыз адабий тилинде эркин сүйлөө жөндөмдүүлүгү (ЖК-15);

Кыргыз тилинде коомдук-социалдык чөйрөдө демилге көрсөтүүгө, анын ичинде тобокелчилик кырдаалдарда өз чечимин көтөрүүгө жоопкерчилик кылууга жөндөмдүүлүгү (ЖК-16);

Жаны идеяларды (креативдүүлүк) кыргыз тилинде жаратууга жөндөмдүүлүгү, жаны кырдаалдарга кыргыз тилинде адаптация болуу, чогулган тажрыйбаларды карап чыгуу, өз мүмкүнчүлүгүн анализдөө жөндөмдүүлүгү (ЖК-17);

**Бүтүрүүчү төмөнкүдөй кесиптик компетенцияларга (ЖК) ээ болууга тийиш:
Жалпы кесиптик компетенция:**

чыгармачыл-өндүрүштүк иши:

маданият мекемелеринин, рекреациялык объекттердин жана эс алуу индустриясынын ишинин технологиялык процессин илимий негизде жүргүзүүгө даяр болуу (**КК-1**);

билдируунун көркөм-образдык каражаттарын колдонуу менен маданий-эс алуу программаларын жана социалдык-маданий иштин башка формаларына продюсердик кылуу жана коюу милдеттерин комплекстүү чечүүгө жөндөмдүү болууга (**КК-2**);

коомдо кабыл алынган моралдык жана укуктук ченемдердин негизинде социалдык өз ара аракеттенүүгө, адамдарга карата урматтоо, башка маданияттарга толеранттуулукту көрсөтүүгө, өнөктөштүк мамилелерди колдоого даяр болууга жөндөмдүү (**КК-3**);

өзүнүн артыкчылыктарына жана кемчиликтерине сын көз менен баа берүүгө, артыкчылыктарын өнүктүрүү жана кемчиликтерин жоюунун жолдорун белгилөөгө жана каражаттарды тандоого жөндөмдүү (**КК-4**);

жарандык демократиялуу коомдун дөөлөттөрүнүн негизинде диалогго жөндөмдүү жана даяр, жарандык жигердүү позицияны ээлөөгө жөндөмдүү (**КК-5**);

сержек жашоо ыңгайы, жаратылышты коргоо, персоналды жана калкты мүмкүн болуучу кыйроолордон, алааматтардан жана бөөдө кырсыктардан коргоо жана ресурстарды сарамжалдуу пайдалануу учун зарыл болгон алганин жүзөгө ашырууга жөндөмдүү (**КК-6**);

өзүнүн социалдык тажрыйбасына сын көз менен ой жүгүртүүгө жөндөмдүү, жамаатта, анын ичинде сабактар аралык долбоорлорлун үстүндө иштөөгө даяр (**КК-7**);

илим-изилдөө иши:

илим-изилдөө иштеринде илимдин азыркы жетишкендиктерин жана социалдык-маданият чөйрөсүнүн мекемелеринин алдыңкы тажрыйбаларын пайдаланууга даяр болуу (**КК-8**);

изилдөө милдеттерин коюуга, эксперименталдык иш ыкмаларын тандоого, илимий изилдөөлөрдүн натыйжаларын интерпретациялоого жөндөмдүү (**КК-9**);

өз алдынча автордук ишке жана илимий тексттерди редакциялык даярдоого, илимий, көркөм-чыгармачылык жана редакциялык жамааттарда иштөөгө жөндөмдүү (**КК-10**);

социалдык-маданий ишмердиктиң тарыхы, теориясы жана технологиясынын маселелери боюнча илимий жамааттардын илим-изилдөө иштерине жетекчилик кылууга жөндөмдүү (**КК-11**);

маданият мекемелеринин өндүрүштүк ишин өркүндөтүү, социалдык-маданий иштин катышуучуларынын инсандык өсүү процессин оптималдаштыруу милдеттерине байланыштуу социологиялык жана педагогикалык изилдөөлөрдү жүргүзүүнү башкарууга даяр болуу (**КК-12**);

долбоордук иши:

социалдык-маданий чөйрөнү өнүктүрүү долбоорлорун жана программаларын автордук иштеп чыгууга жана илимий негиздөөгө даяр болуу (**КК-13**);

калктын топторунун суроо-талаптарын, кызыкчылыктарын иликтөөнүн жана курагын, билимин, социалдык, улуттук, гендердик жана башка айырмачылыктарын эске алуу менен социалдык-маданий ишин өз алдынча долбоорлоого жөндөмдүү болууга (**КК-14**);

кесиптик чөйрөдө болжолдоо жана долбоорлоо иштерине, инновациялык социалдык-маданий процесстерди жана кубулуштарды моделдөөгө, аларды өнүктүрүү тенденцияларын табууга жөндөмдүү болууга (**КК-15**);

илимий-усулдук иши:

инновациялык, илимий-негиздүү педагогикалык, көркөм-чыгармачылык, рекреациялык, реабилитациялык, маалыматтык технологияларды социалдык-маданий ишке киргизүү боюнча илимий-усулдук материалдарды иштеп чыгууга даяр болуу (**КК-16**);

коомдук мааниси бар маселелерди чечүүдө социалдык-маданий долбоорлоо технологияларын колдонууга жөндөмдүү болуу (**КК-17**);

социалдык-маданий чөйрөнүн мекемелер жана уюмдары үчүн илим-изилдөөлөрдүн натыйжаларын пайдалануу боюнча практикалык рекомендацияларын түзүүгө даяр болуу (КК-18);

эксперттик-консультациялык иши:

социалдык-маданий долбоорлорду жана программаларды экспертизаоого жөндөмдүү болуу (КК-19);

социалдык-маданий консалтинг жүргүзүүгө, социалдык-маданий чейрөдө инновациялык долбоорлорду жана программаларды иштеп чыгуу боюнча консультациялык жардам көрсөтүүгө даяр болуу (КК-20);

уюштуруу-башкаруу иши:

социалдык-маданий иштин колдонуудагы технологиялык процесстерин башкарууга жөндөмдүү болуу (КК-21);

социалдык-маданий чөйрөнүн мекемелеринин инновациялык стратегияны иштеп чыгууга жана натыйжа менеджментти калыптандырууга жөндөмдүү болуу (КК-22);

федерациялык жана региондук денгээлде маданий саясатты иштеп чыгууну жана жүзөгө ашырууну камсыз кылууга даяр болуу (КК-23);

персонал менен иштөө ыкмаларына жана усулдарына, персоналдын ишинин сапатына жана натыйжалуулугуна баа берүү ыкмаларына ээ болууга жөндөмдүү болуу (КК-24);

тарбиялоо милдеттерин чечүүдө, маданий-агартуу ишин жүргүзүүдө жана калктын эс алуусун уюштурууда социалдык-маданий чөйрөнүн мекемелеринин ишинин чыгымдарына жана натыйжаларына баа берүүгө жөндөмдүү болуу (КК-25);

маданият мекемелеринин, рекреациялык чөйрөнүн жана эс алуу индустриясынын ишканаларынын ишин уюштуруу пландарын жана программаларын иштеп чыгууга жөндөмдүү болуу (КК-26);

социалдык-маданий чөйрөнүн мекемелеринин маданий кызмат көрсөтүүлөрүнүн инновациялык маркетинг системасын калыптандырууга, социалдык-маданий продукцияларды (долбоорлор, программалар, акциялар, иш-чаралар) алга илгерилетүүгө жөндөмдүү болуу (КК-27);

педагогикалык иши:

жогорку, орто кесиптик билим берүү жана маданий жана көркөм өнөр жагындағы кадрларды кайра даярдоо окуу жайларында теориялык жана практикалык сабактарды окутууга, ошондой эле балдарга кошумча билим берүү мекемелеринде, жалпы билим берүү мекемелеринде тарыхый-маданий жана маданият таануу сабактарын окутууга даяр болуу (КК-28);

окуу-тарбиялоо процессин уюштуруунун курактық, жеке-психологиялык, мазмундук, социалдык-маданий өзгөчөлүктөрүнө ылайык дидактикалык, усулдук жана башка педагогикалык каражаттарды пайдаланууга даяр болуу (КК-29);

окуу-тарбиялоо процессин илимий-усулдук жактан камсыз кылууга жана социалдык-маданий иштин катышуучуларын ар кандай категориялары менен тарбиялоо иш-чараларын еткөрүүгө даяр болуу (КК-30);

педагогикалык иш жүргүзүлүп жаткан сабактарга карата усулдук материалдардын толук комплексин иштеп чыгууга жөндөмдүү болуу (КК-31);

Филология тармагындағы жана фи-логологиялык изилдөөлөрдүн мето-дикальк ыкмалары жана методоло-гиялык принциптер системасын жана анын өнүгүш динамикасындағы заманбап илимий парадигмаларын кыргыз тилинде демонстрациялоо жөндөмдүүлүгү (КК-32);

Кыргыз тилинде коммуникациянын ар түрдүү сфера-сында кабыл алынган коммуникативдүү стратегияларды жана тактикаларды, риторикалык, стилистикалык жана тилдик нормаларды жана ыкмаларга ээ болот: кесиптик маселелерди чечүүдө кыргыз тилин адекваттуу пайдалана билүү жөндөмдүүлүгү (КК-33);

Филология тармагындағы жана башка гуманитардык илимдердеги жеке илимий изилдөөлөрү үчүн өз алдынча кыргыз тилинде толуктоолорду, сынчыл анализ жасоону жана кыргыз адабий

тилиндеги теориялык жана практикалык билимин кесибине карай пайдаланууга жөндөмдүү (КК-34);

Түрдүү типтеги кыргыз тилинде тексттерди квалификациялуу интерпретациялоо, анын ичинде маңызын ачуу жана жаралуу дооруна байланышкан филологиялык билимди даңазалоо жана окутуу үчүн кыргыз адабий материалдарды анализдөө көндүмдөрүнө ээ болуу жөндөмдүүлүгү (КК-35);

Методикалык колдонмоловорду кыргыз тилинде даярдоо жана кесиптик багыт берүү иштерин уюштурууга жөндөмдүүлүгү (КК-36);

Бардык типтеги кыргыз тилинде тексттердин расмий-иштиткүү жана публицистикалык стилдерин түзүү, редактирлөө, рефераттоо жана системага салууга жөндөмдүүлүгү (КК-37);

Түрдүү типтеги кыргыз тилинде тексттерди (тексттин максатына тийиштүү стилин, жанрын езгөртүү) жайгаштыруу жөндөмдүүлүгү (КК-38);

Операторлук искуство көндүмдөрүн кыргыз тилинде пайдалануу менен эл алдында сүйлөөну жана план-даштырууну даярдоо жөндөмдүүлүгү (КК-39);

Коммуникативдик өнүгүүнүн жана социо-маданий кырдаалдын моделин жана сценарийин кыргыз тилинде алдын-ала түзө билүү жөндөмдүүлүгү (КК-40);

Илимий, социалдык, педагогикалык, чыгармачылык жарнамалык, басып чыгаруучулук жана башка долбоор-лорду кыргыз тилинде иштеп чыгууга жана ага катышууга даяр болгон жөндөмдүүлүгү (КК-41);

Окуу сабактарын жана практика, семинар, илимий дискуссия жана конференцияларды кыргыз тилинде откөрүү жана уюштуруу көндүмдөрүнө ээ болуу жөндөмдүүлүгү (КК-42);

Кесиптик-адистешүү компетенциялары (КАК):

№ 1 адистешүү «Социалдык-маданият иштеринин менеджери, педагог»:

социалдык-маданий ишти өнүктүрүү абалын, көйгөйлерүн жана тенденцияларын квалификациялуу талдоо (КАК-1-1);

социалдык-маданий институттарынын, кыймылдардын, демилгелүү топтордун борборлорунун ишин уюштуруу (КАК-1-2);

майрамдарды, фестивалдарды, кароолорду, конкурстарды ж.б. иштин массалык формаларын уюштуруу (КАК-1-3);

социалдык-маданий иш жөнүндө эмпириялык маалыматтарды чогултуу жана иштетүү ыкмалары (КАК-1-4);

ар кандай багыттар боюнча социалдык-маданий ишти өнүктүрүүнүн региондук жана эл аралык программаларын иштеп чыгуу ыкмалары (КАК-1-5);

билим берүүнүн, маалыматтын, маданияттын ар кандай социалдык институттарында социалдык-маданий иштин абалына, кейгөйлерүн жана өнүгүү тенденцияларын жана теориясын, методикасын жана практикасын билүү (КАК-1-6);

социалдык-маданий иш жөнүндө маалыматтардын булактары, каналдары жана талдоо ыкмалары (КАК-1-7);

№ 2 адистешүү «Фольклордук-этнографиялык ансамблдин менеджери, педагог»:

нота сабаттуулугунун негиздерин өздөштүрүү (КАК-2-1);

музыкалык чыгармалардын ыргактык түзүлүшүн эркин чечмелөө (КАК-2-2);

шайкештик илимдин, шайкештик кыймылдын негизги жоболорун эркин чечмелөө (КАК-2-3);

музыкалык чыгармалардын формаларын талдоого жөндөмдүү (КАК-2-4);

интервалдарды, аккорддорду, ладаларды угуп туруп эркин аныктоо (КАК-2-5);

музыканын (чет өлкө, орус, советтик, кыргыз) тарыхынын негизги этаптарында эркин багыт алуу (КАК-2-6);

КР кыйла белгилүү композиторлорунун чыгармаларын билүү (КАК-2-7);

кецири таанылган музыкалык чыгармалардан кыйла жаркын темаларды ырдай же фортелианодо ойной билүү (КАК-2-8);

өз демилгелүү жана кесиптик фольклордук-этнографиялык ансамблдерди жана профили боюнча башка чыгармачылык жамааттарды уюштуруу жана жетекчилик кылуу жөндөмүнө ээ болуу (КАК-2-9);

кыргыздардын салттуу ырчылык жана аспаптык өнөрүн аткаруунун, интерпретациялоонун негизги жөндөмдүүлүктөрүнө эркин ээ болуу (**КАК-2-10**);

элдик-классикалык өнөрдүн бай мурастарын, анын ичинде Токтогул, Жеңижок, Ниязалы, Муса, Карамолдо, Ыбырай ж.б. сыйктуу көрүнүктүү өнөрпоздордун чыгармачылык жетишкендиктерин билүү (**КАК-2-11**);

№ 3 адистешүү «Хор колективинин менеджери, педагог»:

нота сабаттуулугунун негиздерин өздөштүрүү (**КАК-3-1**);

музыкалык чыгармалардын ыргактык түзүлүшүн эркин чечмелөө (**КАК-3-2**);

шайкештик илимдин, шайкештик кыймылдын негизги жоболорун эркин чечмелөө (**КАК-3-3**);

музыкалык чыгармалардын формаларын талдоого жөндөмдүү (**КАК-3-4**);

интервалдарды, аккорддорду, ладаларды угуп туруп эркин аныктоо (**КАК-3-5**);

музыканын (чет өлкө, орус, советтик, кыргыз) тарыхынын негизги этаптарында эркин багыт алуу (**КАК-3-6**);

КР кыйла белгилүү композиторлорунун чыгармаларын билүү (**КАК-3-7**);

кецири таанылган музыкалык чыгармалардан кыйла жаркын темаларды ырдай же фортепианодо ойной билүү (**КАК-3-8**);

хорду жана хордук аткарууну башкаруу боюнча жөндөмдүүлүктөргө эркин ээ болуу (**КАК-3-9**);

ар кайсы доордогу, стилдеги жана жанрдагы хор ырдоонун мыкты салттары менен практикалык таанышшуу аркылуу адистик боюнча терең билимдерге ээ болуу (**КАК-3-10**);

№ 4 адистешүү «Оркестр колективинин менеджери, педагог»:

ар түрдүү оркестрдик репертуарда эркин багыт алуу (**КАК-4-1**);

дирижердук техниканын негиздерине эркин ээ болуу (**КАК-4-2**);

кесиптик иш үчүн зарыл болгон оркестрдик репертуарды жетиштүү билүү (**КАК-4-3**);

көркөм-эстетикалык концерттик программаларды жаратуу жөндөмүнө жогору денгээлде ээ болуу (**КАК-4-4**);

элдик аспаптарда аткаруучулуктун азыркы жетишкендиктерин жана аларга окутуу ыкмаларын чыгармачылык менен пайдаланууга жөндөмдүү (**КАК-4-5**);

көркөм жамааттын чыгармачылык өсүшүнө дем берүүнүн формаларын жана ыкмаларын жетиштүү билүү (**КАК-4-6**);

кәэде жөн жерден унутта калган тигил же бул элдик аспапты керектүү учурда пайдаланууга, аткаруучулардын көңүлүн ал аспаптардын жаңы тембрдик мүмкүнчүлүктөрүнө бурууга жөндөмдүү (**КАК-4-7**);

музыкалык терминологиянын көз карашынан өз оюн сабаттуу, эркин баяндай билүү (**КАК-4-8**);

элдик аспаптарды оркестрде же ансамблдерде пайдаланууга карата алардын музыкалык-билдириүү жана техникалык мүмкүнчүлүктөрү жөнүндө толук түшүнүккө ээ болуу (**КАК-4-9**);

музыкалык аспапты кесипкөйлүк менен билүүгө жана башка оркестрдик аспаптарды жакши билүүгө (**КАК-4-10**);

музыкалык-аткаруучулук мектептин мыкты салттарын үйрөнүүгө жана өнүктүрүүгө умтулуу (**КАК-4-11**);

№ 5 адистешүү «Эстрадалык-үйлөмө оркестрдин менеджери, педагог»:

нота сабаттуулугунун негиздерин өздөштүрүү (**КАК-5-1**);

музыкалык чыгармалардын ыргактык түзүлүшүн эркин чечмелөө (**КАК-5-2**);

шайкештик илимдин, шайкештик кыймылдын негизги жоболорун эркин чечмелөө (**КАК-5-3**);

музыкалык чыгармалардын формаларын талдоого жөндөмдүү (**КАК-5-4**);

интервалдарды, аккорддорду, ладаларды угуп туруп эркин аныктоо (**КАК-5-5**);

музыканын (чет өлкө, орус, советтик, кыргыз) тарыхынын негизги этаптарында эркин багыт алуу (**КАК-5-6**);

- КР кыйла белгилүү композиторлорунун чыгармаларын билүү (**КАК-5-7**);
 кецири таанылган музыкалык чыгармалардан кыйла жаркын темаларды ырдай же фортепианодо ойной билүү (**КАК-5-8**);
 аткаруучулуктун негизги ықмаларын, салттуу ырчылык жана аспаптык аткаруунун интерпретациялоонун негиздерин билүү (**КАК-5-9**);
 эстрадалык-классикалык өнөрдүн бай мурастарын эркин чечмелөө (**КАК-5-10**);
 эстрадалык-аткаруучулук чеберчиликтин жана эстрадалык-музыкалык образдарды түзүүнү билдириүү каражаттарынын негиздерин билүү (**КАК-5-11**);
 ар кандай жанрдагы жана стилдеги музыкалык чыгармалардын идеялык-көркемдүк концепцияларын жана өз алдынчалуулугун ачып берүү жөндөмүнө ээ болуу (**КАК-5-12**);
 ар кандай эстрадалык музыкалык аспаптардын техникалык мүмкүнчүлүктөрүнүн өзгөчөлүктөрүн, аларды колдонуу чөйрөсүн эркин териштируү (**КАК-5-13**);
- № 6 адистешүү «Эстрадалык ансамблдин менеджери, солист, педагог»:**
 nota сабаттуулугунун негиздерин өздөштүрүү (**КАК-6-1**);
 музыкалык чыгармалардын ыргактык түзүлүшүн эркин чечмелөө (**КАК-6-2**);
 шайкештик илимдин, шайкештик кыймылдын негизги жоболорун эркин чечмелөө (**КАК-6-3**);
 музыкалык чыгармалардын формаларын талдоого жөндөмдүү (**КАК-6-4**);
 интервалдарды, аккорддорду, ладаларды угуп туруп эркин аныктоо (**КАК-6-5**);
 музыканын (чет өлкө, орус, советтик, кыргыз) тарыхынын негизги этаптарында эркин багыт алуу (**КАК-6-6**);
 КР кыйла белгилүү композиторлорунун чыгармаларын билүү (**КАК-6-7**);
 кецири таанылган музыкалык чыгармалардан кыйла жаркын темаларды ырдай же фортепианодо ойной билүү (**КАК-6-8**);
 аткаруучулуктун негизги ықмаларын, салттуу ырчылык жана аспаптык аткаруунун интерпретациялоонун негиздерин билүү (**КАК-6-9**);
 эстрадалык-классикалык өнөрдүн бай мурастарын эркин чечмелөө (**КАК-6-10**);
 эстрадалык-аткаруучулук чеберчиликтин жана эстрадалык-музыкалык образдарды түзүүнү билдириүү каражаттарынын негиздерин билүү (**КАК-6-11**);
 ар кандай жанрдагы жана стилдеги музыкалык чыгармалардын идеялык-көркемдүк концепцияларын жана өз алдынчалуулугун ачып берүү жөндөмүнө ээ болуу (**КАК-6-12**);
 ар кандай эстрадалык музыкалык аспаптардын техникалык мүмкүнчүлүктөрүнүн өзгөчөлүктөрүн, аларды колдонуу чөйрөсүн эркин териштируү (**КАК-6-13**);
- № 7 адистешүү «Хореографиялык коллективинин менеджери, педагог»:**
 актердук чеберчиликтин жана режиссуранын негиздерине ээ болуу (**КАК-7-1**);
 дүйнөлүк жана ата-мекендиk хореография өнөрүнүн теориясын, усулдарын жана практикасын өнүктүрүү тенденциясынын абалын, кейгөйлөрүн чечмелөө (**КАК-7-2**);
 кесиптик жана өз демилгелүү хореографиялык жамааттарда хореографтын көркөм оюн жүзөгө ашыруу жөндөмдүүлүктөрүнө ээ болуу (**КАК-7-3**);
 классикалык жана заманбап билдириүү каражаттарын пайдалануу менен ар кандай жанрдагы, формадагы оюндарды, драматургияны (көп актылуу жана бир актылуу спектаклдерди, хореографиялык миниатюраларды, концерттик программаларды, эстрадалык номерлерди) жаратуу жөндөмдүүлүктөрүнө ээ болуу (**КАК-7-4**);
 хореографиялык билим берүү жагында педагогикалык ишти алган квалификациясына ылайык жүргүзө билүү (**КАК-7-5**);
 бий техникасынын бардык түрлөрүн жана педагогикалык репетициялык ишти окутуунун усулдарына ээ болуу (**КАК-7-6**);
 аткаруучулар менен иштөө жөндөмүнө ээ болуу (**КАК-7-7**);
 классикалык, дүэттик, элдик-саңналык, тарыхый-тиричилик бийлеринин, хореографиянын заманбап түрлөрүнүн билдириүү каражаттарын эркин чечмелөө (**КАК-7-8**);
 классикалык хореографиялык мурастын чыгармаларын жана азыркы репертуарды эркин түшүнүү (**КАК-7-9**);

Адистик № 8. «Маданий-эс алуу программаларды коюучу-продюсер, педагог»

финансылык чөйрөдө социалдык-маданий ишмердүүлүктүн абалын, проблемаларын жана өнүгүү тенденциясын квалификациялуу талдоо (**ПСК-8-1**);

социалдык-маданий институттардын, борборлордун, кыймылдардын, демилге топторунун финанссылык ишмердүүлүгүн уюштуруу (**ПСК-8-2**);

майрамдарды, фестивалдарды, кароо, конкурстарды ж.б. массалык, көрүүчүлөр үчүн иш формасын уюштуруу (**ПСК-8-3**);

билим берүүнүн, маалыматтын, маданияттын ар кандай социалдык институттарында социалдык-маданий ишмердүүлүктүн абалын, проблемаларын жана тенденцияларын, теория, методика жана практикасын билүү (**ПСК-8-4**);

долбоорду ийгиликтүү жүзөгө ашыруу үчүн социалдык-маданий ишмердүүлүк жөнүндө маалыматташтыруунун булактары жана ыкмалары (**ПСК-8-5**);

5.2. Адистиги боюнча НБПнын структурасына талаптар.

Адистиги боюнча НБП структурасы төмөнкү блокторду камтыйт;

Таблица 1 - НБП структурасы

Адистиги боюнча НБП структурасы		Адистиги боюнча НБПнын көлөмү жана кредиттер боюнча анын блоктору
Блок 1	Дисциплиналар	278
	I. Гуманитардык, социалдык жана экономикалык цикл	34
	II. Математика жана табигый илимий цикл	14
	III. Кесиптик цикл	230
Блок 2	Практика	12
Блок 3	Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация	10
	Адистиги боюнча НБП көлөмү	300

Университет мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык адистиги боюнча НБПны иштеп чыгат жана улуттук квалификациялык алкакка ылайык окуунатыйжаларына жетишүү үчүн жооптуу.

Адистиги боюнча НБПнын ар бир блогуна тиешелүү дисциплиналардын (модулдардын) жана алардын эмгек сыйымдуулугунун, университет формасы боюнча анын өнүгүшүнүн жыйынтыктарына талаптарды эске алуу менен блок үчүн белгиленген көлөмдө өз алдынча аныктайт. улуттук квалификация алкагында каралган окутуунун натыйжаларынын жыйындысы.

5.2.1. НБП адистиги боюнча төмөнкүлөрдү ишке ашырууну камсыз кылууга тийиш:

- тизмеси жана эмгек сыйымдуулугу Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органы тарабынан аныкталган гуманитардык, социалдык жана экономикалык циклдин милдеттүү дисциплиналары. Бул дисциплиналарды ишке ашыруунун мазмуну жана тартиби тиешелүү адистик боюнча ЖОЖдун мамлекеттик билим берүү стандарты менен белгиленет (КР Билим берүү жана илим министрлигинин 2020 -жылдын 24 -февралындагы №202/1 байргуу);

- өздөштүрүү үчүн милдеттүү болгон, бирок кредитке которулбаган жана адистиги боюнча билим берүү программасынын алкагына кирбекен, кеминде 360 saatтык көлөмдөгү дene тарбия жана спорт дисциплиналары.

5.2.2. 2 -блок "Практика" билим берүү практикасын (киришүү, өндүрүш, изилдөө иштери) жана өндүрүштүк (долбоорлоо, оперативдүү, педагогикалык, илимий -изилдөө иштери) практиканы камтыйт.

Университет практиканын бир же бир нече түрүн тандоого укуктуу, ошондой эле белгиленген кредиттердин чегинде практиканын кошумча түрүн түзө алат.

5.2.3. 3 -блок "Мамлекеттик аттестация" жеткирүүгө жана жеткирүүгө даярдыкты камтыйт, мамлекеттик экзамендер акыркы квалификациялык ишти аткаруу жана коргоо (эгерде университет акыркы мамлекеттик аттестацияга акыркы квалификациялык ишти киргизсе).

5.2.4. НБП адистиктин алкагында милдеттүү жана тандалма бөлүк айырмаланат.

НБП адистиктин милдеттүү бөлүгү улуттук квалификация алкагынын деңгээлин эске алуу менен жалпы илимий, универсалдуу, социалдык жеке, жалпы маданий жана кесиптик компетенциялардын калыптанышын камсыз кылган дисциплиналарды жана практикаларды камтыйт.

Мамлекеттик аттестациянын көлөмүн кошпогондо, милдеттүү бөлүктүн көлөмү адистик боюнча билим берүү программасынын жалпы көлөмүнүн 50 пайзынан ашпоого тийиш.

НБПнын тандалма бөлүгүндө студенттер тиешелүү адистик боюнча дисциплиналарды тандай алышат, ошондой эле башка адистиктердин НБП дисциплиналарын тандоого уруксат берилет.

5.2.5. Университет ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдарга (алардын арызына ылайык) алардын психофизикалык өнүгүүсүнүн өзгөчөлүктөрүн, индивидуалдуу мүмкүнчүлүктөрүн эске алган адистикте НБПга окууга мүмкүнчүлүк бериши керек жана зарыл болгон учурда өнүгүү бузулууларын жана социалдык адаптацияны ондоону камсыздайт.

5.2.6. НБП ишке ашырууда потоктук сабактарда окуу топторунун толушу 40 студенттен жогору, семинардык сабактарда 25 студенттен кем эмес, практикалык сабактарда 12 – 15 студенттен кем эмес, ал эми музыкалык-теориялык, лабораториялык жана чеберчиликтин атайын курстары боюнча чакан топтогу сабактарда 8 студенттен кем эмес болушу керек, адистиги боюнча сабактар жеке өткөрүлөт.

5.3. Адистиги боюнча НБП жүзөгө ашыруунун шарттарына талаптар

5.3.1. Окуу процессин кадрдык жактан камсыз кылуу.

Адистерди даярдоодо НБП ишке ашыруу эреже катары окутулуучу сабактын профилине тийиштүү базалык билими бар жана илимий жана (же) илимий-усулдук иш менен системалуу түрдө иш жүргүзгөн педагогикалык кадрлар тарабынан камсыз кылышат.

Ушул НБП боюнча окуу процессин камсыз кылуучу окутуучулардын жалпы санында илимий даражасы жана (же) илимий наамы бар окутуучулардын үлүшү кеминде 60 пайзы болушу, ал эми илимдин докторунун илимий даражасы (анын ичинде чет өлкөдө берилген, берүү жөнүндө документтери белгиленген таануу жана эквиваленттүүлүктүү белгилөө жол-жобосунан өткөн даражалар) жана (же) профессордун илимий наамы окутуучулардын

кеминде 10 пайызында болушу керек.

Кесиптик циклдин окутуучуларында окутулуучу сабактардын профилине ылайык базалык билими жана (же) илимий даражасы болушу керек.

Кесиптик цикл боюнча окуу процессин камсыз кылган окутуучулардын кеминде 50 пайызы (ставкалардын бүтүндөй сандык маанисine карата келтирилген) илимий даражага жана (же) илимий наамга ээ болууга; илимдин докторунун илимий даражасы жана (же) профессордун илимий наамы окутуучулардын кеминде 12 пайызында болушу керек.

Билим берүү процессине профилдик уюмдар менен мекемелердин иштеп жаткан жетекчилеринин жана адистеринен ичинен окутуучулар тартылыши мүмкүн.

Илимий даражасы жана (же) илимий наамдары бар окутуучуларга тийиштүү кесиптик чөйрөдө мамлекеттик ардактуу наамдары (КР эл артисти, КР көркөм өнөрүнө эмгек сицирген ишмер, КР эмгек сицирген артисти) илимий даражасы жана наамдары жок адамдар, кесиптик иштин профили боюнча мамлекеттик сыйлыктардын лауреаттары тенештирилет. Илимдин докторунун илимий даражасы барларга ардактуу наамдарды алган (КР эл артисти, КР көркөм өнөрүнө эмгек сицирген ишмер) адамдар жана мамлекеттик сыйлыктардын лауреаттары тенештирилет. Илимдин кандидатынын илимий даражасы барларга КР эмгек сицирген артистинин, КР маданиятына эмгек сицирген кызматкеринин ардактуу наамдарды алган адамдар тенештирилет.

Илимий даражасы жана (же) илимий наамдары бар окутуучулардын жалпы санынын 10 пайызга чейинкиси ошол адистик боюнча кеминде соңку 10 жыл жетекчи кызматтарда же жетектөөчү адистикте практикалык иш стажы бар окутуучулар менен алмаштырылыши мүмкүн.

Адистештируу боюнча теориялык жана практикалык даярдыктын мазмунуна жалпы жетекчилик жогорку окуу жайдын докторунун же кандидатынын илимий даражасы жана (же) профессордун же доценттин илимий наамы бар, жогорку кесиптик билим берүү мекемесинде иш стажы кеминде үч жыл болгон штаттагы илимий-педагогикалык кызматкерлер тарабынан жүргүзүлүүгө тийиш. Адистештируу боюнча теориялык жана практикалык даярдыктын мазмунуна жалпы жетекчиликке кесиптик иштин тийиштүү чөйресүндөгү жогору квалификациялуу адис да тартылыши мүмкүн.

5.3.2. Окуу процессин окуу-усулдук жана маалыматтык жактан камсыз кылуу.

Адистерди даярдоодо НБП бардык окуу курсары НБП сабактары (модулдар) боюнча окуу-усулдук куралдар жана материалдар менен камсыз кылууга тийиш.

Мындай ар бир сабактын (модулдун) мазмуну Интернет тармактарында жана билим берүү мекемесинин жергиликтүү тармактарында маалыматты коргоо боюнча белгиленген талаптарды аткаруу менен коштолууга тийиш.

Окуп жаткандардын аудиториядан тышкary иштери усулдук камсыз кылуу жана аны аткарууга кеткен убакытты негиздөө менен коштолууга тийиш.

Окуп жаткан ар бир адамга иликтенип жаткан негизги сабактар боюнча басылмалардан турган жана окуу жана окуу-усулдук адабияттардын укук ээлери менен түздөн-түз келишимдин негизинде түзүлгөн электрондук-китеңкана системасына жеткиликтүүлүк камсыз кылышууга тийиш. Муну менен бирге бир учурда окуп жаткандардын кеминде 25 пайызынын мындай системага жекече жеткиликтүүлүгү камсыз кылышууга тийиш.

Китеңкана фонду бардык циклдердин базалык бөлүктөрүнүн сабактары боюнча негизги окуу адабиятынын басылма жана (же) электрондук басылмалары менен НБПнын тийиштүү талаптарынын көлөмүндө окуп жаткан ар бир 100 адамга кеминде 25 нуска эсебинде (гуманитардык, социалдык жана экономикалык циклдин базалык бөлүгүнүн сабактары үчүн – соңку 10 жылда басылып чыккан), ошондой эле музикалык чыгармалардын басылмалары, атайын хрестоматиялык басылмалар, партитуралар, опералык, хордук жана оркестрдик клавирлар менен толукталууга тийиш.

Кошумча адабияттар фонду окуу китеңкенен тышкary ар бир окуп жаткан 100 адамга 1-2 нуска эсебинде расмий аныктама-библиографиялык жана мезгилдүү

басылмаларды камтыйт.

Электрондук-китеңкана системасы Интернет тармагына кириүүгө мүмкүн болгон бардык жерде окуп жаткандардын жекече кириүү мүмкүнчүлүгү камсыз кылынууга тийиш.

Окуп жаткан ар бир адамга ата-мекендиң кеминде беш атальштан жана чет өлкөлүк кеминде төрт атальштан турган журналдардын китеңкана фондунун комплекттерине жеткиликтүүлүк камсыз кылынууга тийиш

Ата-мекендиң жана чет өлкөлүк жогорку окуу жайлары жана уюмдар менен операциялык маалымат алмашуу интеллектуалдык менчик жөнүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамынын жана интеллектуалдык менчик жагындагы Кыргыз Республикасынын эл аралык келишимдеринин талаптарын сактоо менен жүргүзүлүгө тийиш. Окуп жаткандар үчүн маалыматтардын заманбап кесиптик базаларына, маалыматтык аныктамаларга жана издеө системаларына жеткиликтүүлүк камсыз кылынууга тийиш.

(Адисти) даярдоо багыты боюнча НБП киргизүүдө жогорку окуу жайынын илимий кеңеши тийиштүү НБПны жүзөгө ашырууга каражаттардын өлчөмүн бекитет.

НБПны жүзөгө ашырууну финансалык жогорку окуу жайын финансалоонун белгиленген ченеминен төмөн болбогон көлөмдө жүргүзүлүгө тийиш.

5.3.3. Окуу процессин материалдык-техникалык жактан камсыз кылуу.

Адисти даярдоонун НБПны ишке ашырып жаткан жогорку окуу жайы колдонуудагы тийиштүү санитардык жана өрткө каршы эрежелерге жана ченемдерге ылайык студенттерге жогорку окуу жайынын окуу планы менен караптган лабораториялык, практикалык, сабактык жана сабактар аралык даярдоонун жана илимий-изилдөө иштеринин бардык түрлөрүн өткөрүүнү камсыз кылган материалдык-техникалык базасы болушу керек.

1 студентке пайдалуу аянт 13 кв.метрден кем болбошу керек. Кеминде 1 актовый зал, 1 спорттук зал, 1 ашкана жана 1 медициналык пункт болушу керек.

“Фортепиано” предмети боюнча сабактарды өтүү үчүн ЖОЖ роялдар менен камсыз болууга тийиш. ЖОЖдо музыкалык аспаптарды күтүү, тейлөө жана ондоо үчүн шарттар камсыз кылынууга тийиш.

ЖОЖ жалпы кесиптик жана кесиптик циклдеги сабактарды камсыз кылуу үчүн аудиожазуу фонду менен фонеткасына, зарыл заманбап үн техникалык жабдуулары менен үн жазуу жана чыгаруу белүмүнө ээ болууга тийиш.

ЖОЖ музыкант-аткаруучулар жана чыгармачыл аткаруучу жамааттардын жекече практикалык сабактарды өтүшү үчүн окуу сабактарынын программаларына ылайык шарттар менен камсыз кылууга тийиш.

5.3.4. Бүтүрүүчүлөрдүн даярдыгынын сапатын баалоо

НБПнын өздөштүрүү сапатын баалоо окуп жаткандардын сабактан жетишүүсүнө учурдагы контролдукту, аралык аттестациялоону жана бүтүрүүчүлөрдү жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоону камтышы керек.

Ар бир сабак боюнча билимдерди учурдагы жана ортолук контролдоонун конкреттүү формалары жана жол-жоболору жогорку окуу жайы тарабынан өз алдынча иштелип чыгат жана окутуунун биринчи айынын ичинде окуп жаткандарга маалымат үчүн жеткирилет.

Окуп жаткандарды тийиштүү НБП талаптарына этап-этап боюнча алардын жеке жетишкендиктерине ылайыктуулугуна аттестациялоо үчүн (жетишкендиктерге учурдагы контролдоо жана аралык аттестациялоо) типтүү тапшырмаларды, контролдук иштерди, академиялык концерттерди, билимин, көндүмдөрдү жана ээ болгон компетенциялардын деңгээлин баалоого мүмкүндүк берүүчү тесттерди жана контролдоо ыкмаларын камтыган баалоочу каражаттардын фонду түзүлөт. Баа берүүчү каражаттардын фондору ЖОЖ тарабынан иштелип чыгат жана бекитилет.

ЖОЖ тарабынан окуп жаткандардын сабагынан жетишүүсүнө жана ортолук аттестациялоого учурдагы контроль программаларына мүмкүн болушунча жакындастылган шарт түзүлүгө тийиш, бул үчүн конкреттүү сабактардын окутуучуларынан тышкары тышкы эксперттер катары иш берүүчүлөр, текстеш сабактарды өткөн окутуучулар жигердүү тартылууга тийиш.

“Социалдык-маданий ишмединин менеджери, педагог” адистиги боюнча бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо төмөнкүдөй сынактардан турат:

1. Бүтүрүүчү квалификациялык иш. (Дипломдук иш)
2. Социалдык-маданий ишмединин уюштуруу жана методикасы
3. Социалдык-маданий чөйрөнүн менеджменти
4. Дисциплина аралык жыйынтыктоочу аттестациялоо

“Фольклордук-этнографиялык ансамблдин менеджери, педагог” адистиги боюнча бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо төмөнкүдөй сынактардан турат:

1. Адистик (жеке программаны аткаруу)
2. Ансамблге дирижорлоо
3. Социалдык-маданий ишмединин уюштуруу жана методикасы
4. Дисциплина аралык жыйынтыктоочу аттестациялоо

“Хор колективинин менеджери, педагог” адистиги боюнча бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо төмөнкүдөй сынактардан турат:

1. Хорго дирижорлоо
2. Хор менен иштөөнүн методикасы
3. Социалдык-маданий ишмединин уюштуруу жана методикасы
4. Дисциплина аралык жыйынтыктоочу аттестациялоо

“Оркестр коллективинин менеджери, педагог” адистиги боюнча бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо төмөнкүдөй сынактардан турат:

1. Атайын инструмент (жеке программаны аткаруу)
2. Оркестрге дирижорлоо
3. Социалдык-маданий ишмединин уюштуруу жана методикасы
4. Дисциплина аралык жыйынтыктоочу аттестациялоо

“Эстрадалык-үйлөмө аспаптар коллективинин менеджери, педагог” адистиги боюнча бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо төмөнкүдөй сынактардан турат:

1. Жеке программаны аткаруу
2. Эстрадалык оркестр жана ансамбль менен иштөө методикасы
3. Социалдык-маданий ишмединин уюштуруу жана методикасы
4. Дисциплина аралык жыйынтыктоочу аттестациялоо

“Эстрадалык ансамблдин менеджери, солист, педагог” адистиги боюнча бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо төмөнкүдөй сынактардан турат:

1. Жеке программаны аткаруу
2. Эстрадалык оркестр жана ансамбль менен иштөө методикасы
3. Социалдык-маданий ишмединин уюштуруу жана методикасы
4. Дисциплина аралык жыйынтыктоочу аттестациялоо

“Хореография коллективинин менеджери, педагог” адистиги боюнча бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо төмөнкүдөй сынактардан турат:

1. Бүтүрүүчү квалификациялык иш (Дипломдук иш)
2. Хореографиялык дисциплинарды сабак берүү методикасы
3. Социалдык-маданий ишмединин уюштуруу жана методикасы
4. Дисциплина аралык жыйынтыктоочу аттестациялоо

«Маданий-эс алуу программаларды коюучу-продюсер, педагог» адистиги боюнча бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтык мамлекеттик аттестациясы төмөндөгү сынактардар турат:

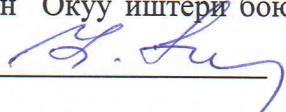
1. Бүтүрүүчү квалификациялык иш. (Дипломдук иш)
2. Социалдык-маданий ишмердүүлүктүн методикасы жана уюштуруу.
3. Социалдык-маданий чөйрөнүн менеджменти.

4. Дисциплина аралык жыйынтык аттестация.

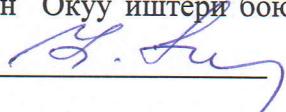
Мамлекеттик сынактар окуу программасына толук ылайык түзүлгөн билеттер боюнча жүргүзүлөт, ал бүтүрүүчүнүн кесиптик милдеттерди чечүүгө теориялык даярдыгын аныктоого мүмкүндүк берет.

Дипломдук долбоорду (иши) тапшыруунун жана мамлекеттик сынактарды тапшыруунун натыйжалары “эң жакшы”, “жакшы”, “кангааттандырлых”, “кангааттандырлых эмес” деген баалар менен аныкталат, ошол күнү аттестациялоодон кийин жарыя кылынат, аттестациялык комиссиянын жыйналышынын белгиленген үлгүдөгү протоколу менен таризделет.

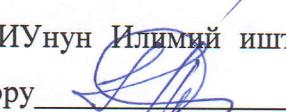
Жыйынтыкоочу мамлекеттик аттестациянын курамына кирген аттестациялык синоо студенттин сабактан жетишүүсүнө жана ортолук аттестациялоого учурдагы контролдун негизинде даярдык деңгээлиндеги баа менен алмаштырылбайт.

570029 Социалдык-маданий ишмердик багыты боюнча ушул стандарт базалык ЖОЖдун - Б.Бейшеналиева атындагы КММИУнун Окуу иштери боюнча проректору, пед. илим. кандидаты, кафедранын профессору

ОМБ төрагасы:

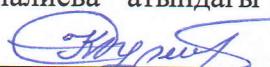
Тулубердиев К.К. - Б.Бейшеналиева атындагы КММИУнун Окуу иштери боюнча проректору, пед. илим. кандидаты, кафедранын профессору

ОМБ мүчөлөрү:

Джолдошбекова С.А.- Б.Бейшеналиева атындагы КММИУнун Илимий иштери боюнча проректору, пед. илим. кандидаты, кафедранын профессору

Алсаитова Д.А. – Б.Бейшеналиева атындагы КММИУнун Окуу бөлүмүнүн башчысы, Музыкалык-теориялык дисциплиналар кафедрасынын доценти

Сатыбалдиев Э. К.- Б.Бейшеналиева атындагы КММИУнун Хореография кафедрасынын башчысы, доцент

Нурматов К. Н.- Б.Бейшеналиева атындагы КММИУнун Хор дирижерлугу кафедрасынын башчысы, доцент

Турумбаева Ч.М.-Б.Бейшеналиева атындагы КММИУнун Оркестр дирижерлугу кафедрасынын башчысы, КР маданиятына эмгек сицирген ишмер, доцент

Токтогулов А.К. - Б.Бейшеналиева атындагы КММИУнун Эстрада кафедрасынын башчысы, доцент

Кочорбаев С.Б.-Б.Бейшеналиева атындагы КММИУнун Салттык музыка жана фольклор кафедрасынын башчысы, улук окутуучу